



**KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Klaipėdos g. 11, LT-96135 Gargždai, tel. (8 46) 453754, faks. (8 46) 470064, el.p.
info@visuomenessveikata.lt, www.visuomenessveikata.lt.

Duomenys kaupiami ir saugojami Juridinių asmenų registre, kodas 300624344

**KLAIPĖDOS RAJONO MOKINIŲ
GYVENSENOS IR SVEIKATOS TYRIMO ANALIZĖ
2014 M.**

Gargždai, 2014

TURINYS

TYRIMO APRAŠYMAS.....	3
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS.....	5
1. Fizinis aktyvumas.....	5
2. Mityba.....	8
3. Žalingi įpročiai.....	17
4. Lytinis gyvenimas.....	24
5. Eismo sauga.....	26
6. Sveikata.....	29
7. Psichinė sveikata.....	36
IŠVADOS.....	45

TYRIMO APRAŠYMAS

Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T11-595 patvirtintoje 2012-2014 metų Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programoje, vienas iš uždavinių yra analizuoti mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi įpročius. Programos įgyvendintojas Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, 2008 ir 2011 m. organizavo ir atliko Klaipėdos rajono savivaldybės mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi ir sveikatos tyrimus. Atlikus tyrimus ir išanalizavus mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi įpročius, buvo galima tikslingai organizuoti profilaktiką, kuri pradėta vykdyti vaikams ir paaugliams, yra viena iš priemonių mažinti gyventojų sergamumą, mirtingumą ir nedarbingumą. Kadangi mokinių gyvenimosi tyrimas yra tęstinis, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, siekdamas įvertinti mokinių gyvenimosi pokyčius ir siekdamas toliau rūpintis ir stiprinti Klaipėdos rajono savivaldybės vaikų ir paauglių sveikatą, organizavo ir vykdė trečią mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi ir gyvenimosi tyrimą.

Trečia apklausa mokyklose atlikta 2014 balandžio - gegužės mėn. Tyrimas buvo vykdomas tokia pačia tvarka kaip ir ankstesniais metais. Visuomenės sveikatos biuro specialistai supažindino klasių auklėtojus bei mokinius su tyrimu bei jo eiga. Pritarus mokyklų administracijai, bei paaiškinus vaikams apie tyrimą, dalyvaujant klasių auklėtojai ir visuomenės sveikatos specialistei buvo atlikta moksleivių apklausa raštu. Anketos buvo išdalintos visiems moksleiviams, kurie tyrimo dieną buvo mokykloje. Užpildžius anketą visuomenės sveikatos specialistė išmatavo moksleivio ūgį, svorį ir arterinį kraujo spaudimą (AKS). Matavimų duomenys buvo registruojami tam skirtame lape.

Tyrimo tikslas – įvertinti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi įpročius ir gyvenimosi rizikos veiksnių paplitimą.

Tyrimo uždaviniai:

1. Ištirti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi ypatumus.
2. Įvertinti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi ypatumus atsižvelgiant į lytį, klasę.
3. Palyginti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimosi ir sveikatos tyrimo rezultatus su 2008 m. ir 2011 m. tyrimų rezultatais.

Tyrimo kontingentas

Tyrimo objektu pasirinktos visų Klaipėdos rajono savivaldybės mokyklų 5-tų, 7-tų bei 9-tų klasių mokiniai. Tiriamąją populiaciją sudarė visi minėtų klasių mokiniai, kurių amžius buvo 11, 13 arba 15 metų.

Tyrimo instrumentas

Tyrimui naudotas Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto Visuomenės sveikatos katedros mokslininkų sudarytas klausimynas. Parengiant klausimyną, atsižvelgta į tarptautinį (HBSC) klausimyną – anketą. Klausimyną sudaro sociodemografiniai klausimai, bei klausimai apie gyvenimą ir elgseną pagal sveikatos rodiklius (fizinio aktyvumo, mitybos įpročių, žalingų įpročių, eismo saugos, konfliktinių situacijų, suicidinio elgesio, lytiškumo, burnos higienos, regos, traumų). Anketą sudaro 35 uždari klausimai.

Duomenų analizės metodai

Surinkti anketinės apklausos duomenys analizuoti statistine programa „SPSS for Windows 17.0“ ir „MS Exel“ programomis. Skirtumas tarp grupių laikytas statistiškai patikimu, kai gauta p reikšmė buvo mažesnė nei 0,05 ($p < 0,05$).

Respondentų socialinės ir demografinės charakteristikos

Buvo išdalintos 1306 anketos, anketų grįžtamumas – 72,7 proc. (949). Apklausoje dalyvavo 54,2 proc. ($n=514$) berniukų ir 45,8 proc. ($n=435$) mergaičių. Didžioji dalis respondentų buvo iš septintos klasės – 41,2 proc. ($n=391$); penktokai sudarė 33,5 proc. ($n=318$), devintokai – 25,3 proc. ($n=240$) (1 lentelė.).

1 lentelė. Klaipėdos rajono mokinių pasiskirstymas pagal lytį ir klasę 2014 m.

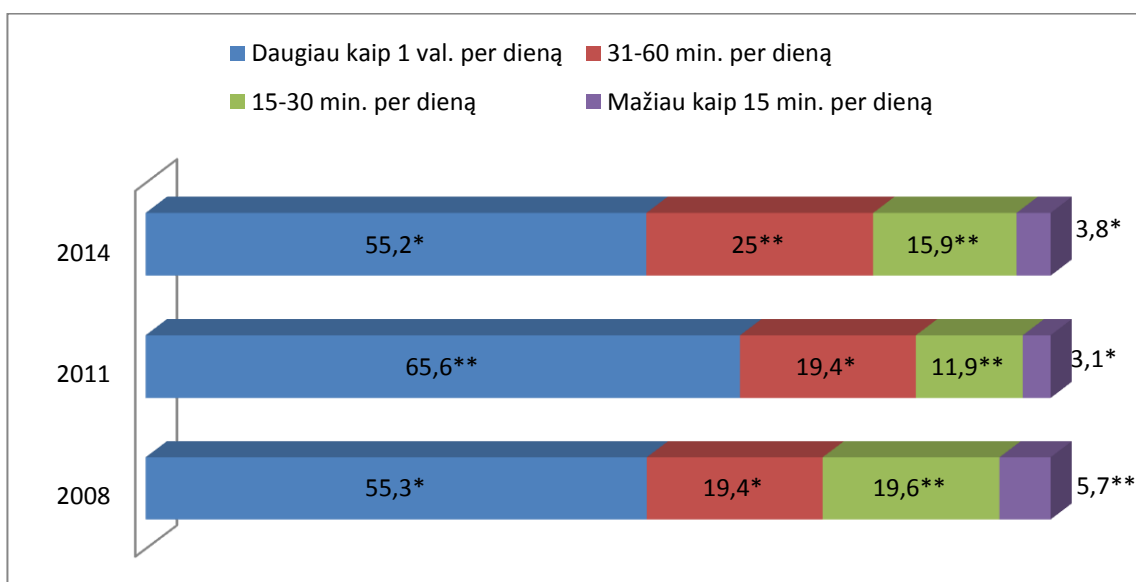
	Berniukai		Mergaitės		Viso
	abs. sk.	proc.	abs. sk.	proc.	abs. sk.
5 klasė	178	55,8	140	44,2	318
7 klasė	212	54,2	179	45,8	391
9 klasė	125	52,1	115	47,9	240
Viso	515		391		949

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

1. Fizinis aktyvumas

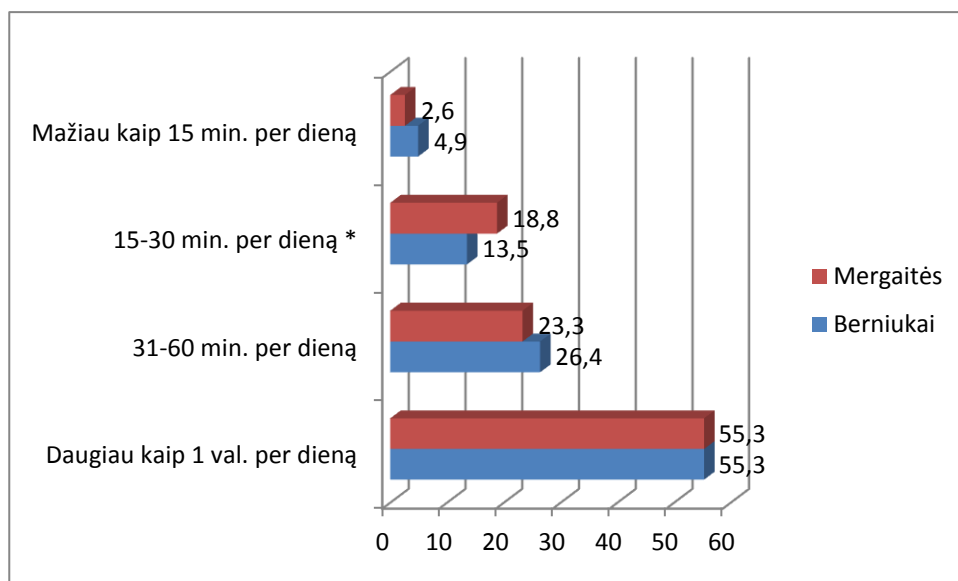
Reguliarus fizinis krūvis yra tiesiogiai siejamas su saugesniu, sveikesniu ir ilgesniu gyvenimu. Fizinis pasyvumas pripažintas kaip vienas pagrindinių rizikos veiksnių susirgti lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis ir užima antrosios ir šeštosios vietų tarp svarbiausių rizikos veiksnių, prisidedančių prie gyventojų sergamumo. Vaikų sveikatą stiprinantis fizinio aktyvumo modelis – ne mažiau 30 min. kiekvieną dieną vidutinio intensyvumo judėjimas.

2014 m. atlikto Klaipėdos rajono mokinių gyvensenos tyrimo metu 19,7 proc. mokinių nurodė, kad pėsčiomis lauke vaikšto ne daugiau kaip 30 min. per dieną. Palyginus 2011 m. ir 2014 m. tyrimo duomenis pastebėta, kad 2014 m. mokinių, vaikščiojančių pėsčiomis lauke daugiau kaip valandą, buvo mažiau, nei 2011 m. ($p=0,00$), o vaikščiojančių nuo pusvalandžio iki valandos – buvo daugiau ($p=0,00$) (1 pav.).



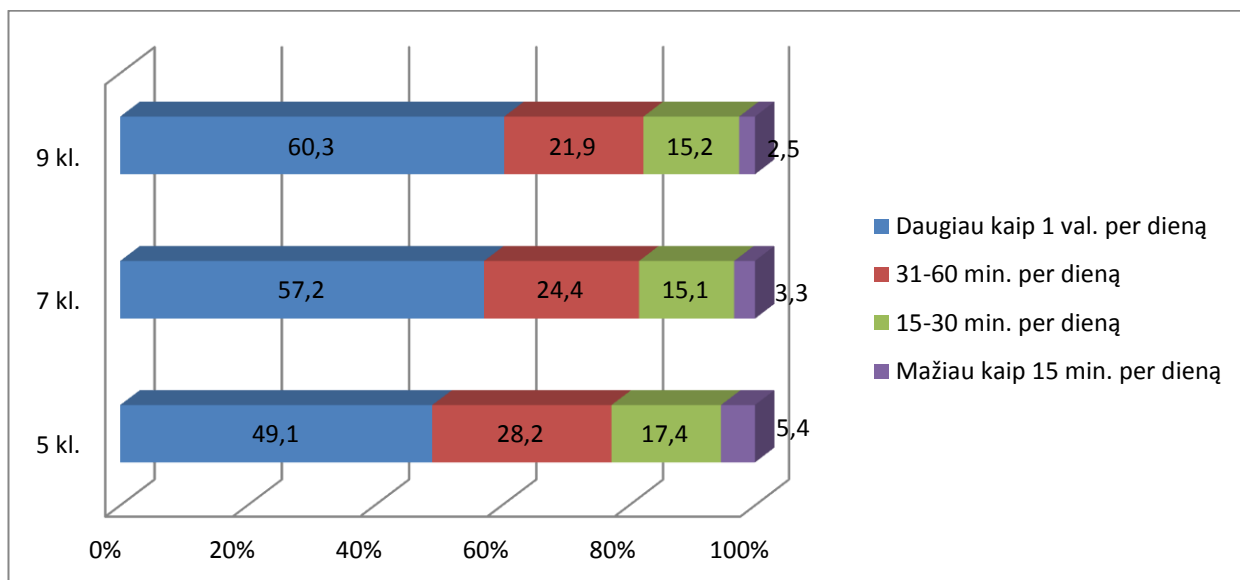
1 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kiek minučių vidutiniškai per dieną vaikšto pėsčiomis lauke (proc.); * $p < 0,05$

Mergaičių, vaikščiojančių pėsčiomis lauke 15-30 min., buvo daugiau nei berniukų (atitinkamai 18,8 ir 13,5 proc.; $p=0,038$). Nuo pusvalandžio iki valandos atsakė, kad vaikšto 23,3 proc. mergaičių ir 26,4 proc. berniukų. Pėsčiomis lauke daugiau kaip 1 val. per dieną vaikšto tiek pat berniukų ir mergaičių (po 55,3 proc.) (2 pav.).



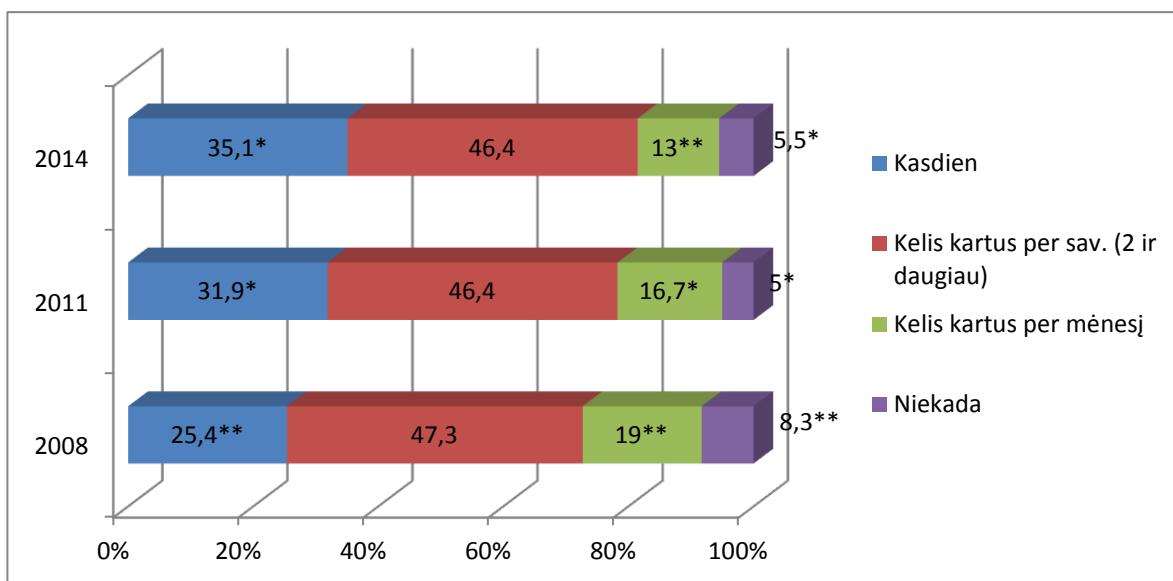
2 pav. Mergaičių ir berniukų pasiskirstymas, pagal tai, kiek minučių vidutiniškai per dieną vaikšto pėsčiomis lauke (proc.); * $p < 0,05$

Per dieną pėsčiomis daugiau nei valandą vaikščiojo 49,1 proc. penktų klasių, 57,2 proc. septintų klasių ir 60,3 proc. devintų klasių mokinių (3 pav.).



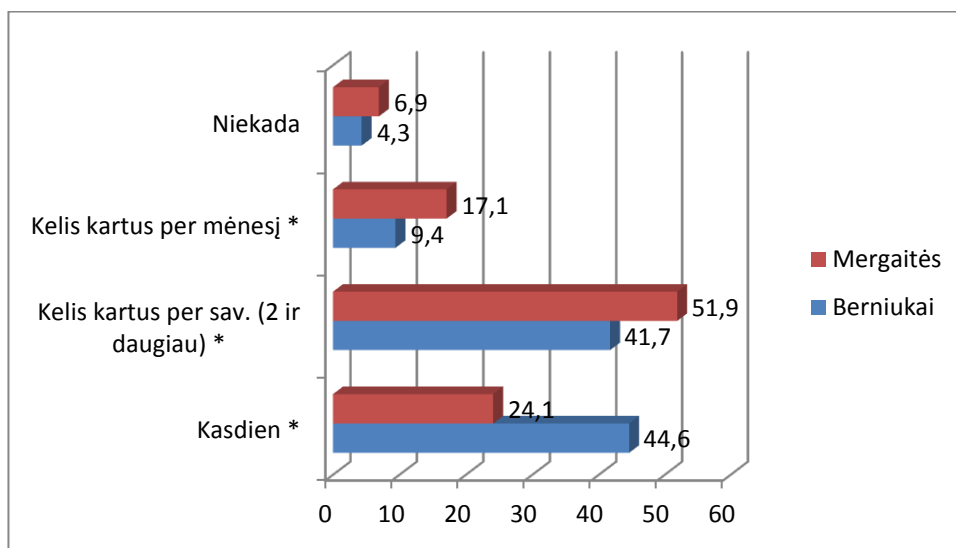
3 pav. Mokinių pasiskirstymas klasėmis, pagal tai, kiek minučių vidutiniškai per dieną vaikšto pėsčiomis lauke (proc.)

2014 m. atlikto tyrimo duomenimis, Klaipėdos rajone kasdien ne pamokų metu, laisvalaikiu mankštinosi arba sportavo 35,1 proc. mokinių, ir tai buvo 9,7 proc. daugiau nei 2008 m. ($p=0,00$). 2 ir daugiau kartų per savaitę teigė sportuojantys 46,4 proc. mokinių, kelis kartus per mėnesį – 13 proc. (6 proc. mažiau nei 2008 m. – $p=0,00$) (4 pav.).



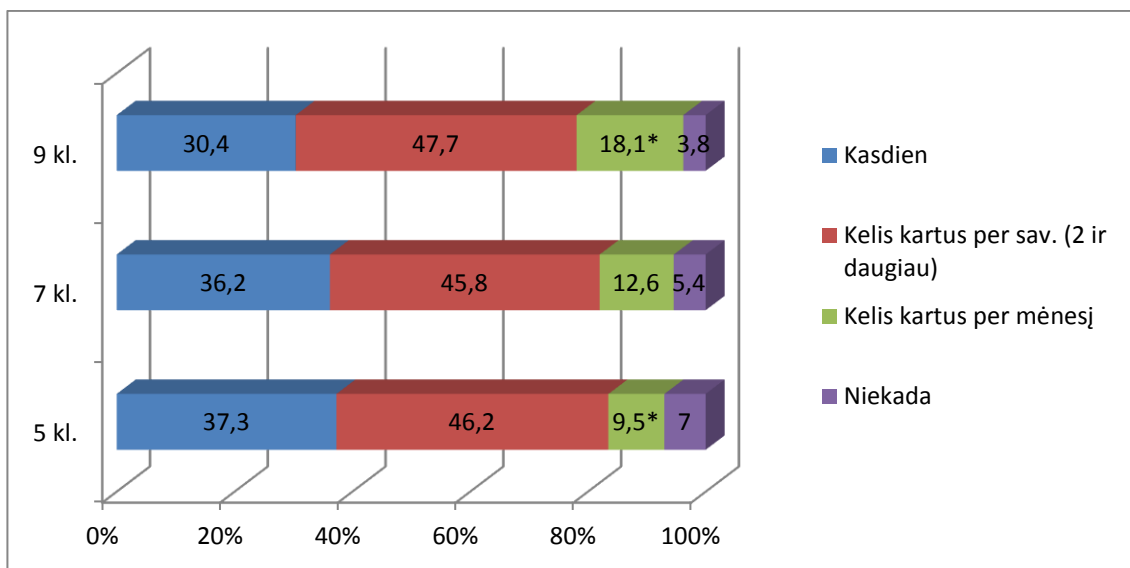
4 pav. Kaip dažnai mokiniai laisvalaikiu mankštinasi arba sportuoja (proc.); * $p<0,05$

Kasdien sportuojančių berniukų buvo beveik dvigubai daugiau nei mergaičių (44,6 ir 24,1 proc.; $p=0,00$). Mergaitėms labiau patinka mankštintis ir sportuoti rečiau - kelis kartus per savaitę sportavo 51,9 proc. mergaičių ir 41,7 proc. berniukų ($p=0,00$), kelis kartus per mėnesį – 17,1 proc. mergaičių ir 9,4 proc. berniukų ($p=0,00$). Kad nesportuoja ir nesimankština prisipažino 6,9 proc. mergaičių ir 4,3 proc. berniukų (5 pav.).



5 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai laisvalaikiu mankštinasi arba sportuoja, pagal lytį (proc.); * $p<0,05$

Tyrimo metu išsiaiškinta, kad kelis kartus per mėnesį laisvalaikiu besimankštinančių ir sportuojančių devintokų yra daugiau negu penktokų - atitinkamai 18,1 proc. devintokų ir 9,5 proc. penktokų ($p=0,00$) (žr. 6 pav.).

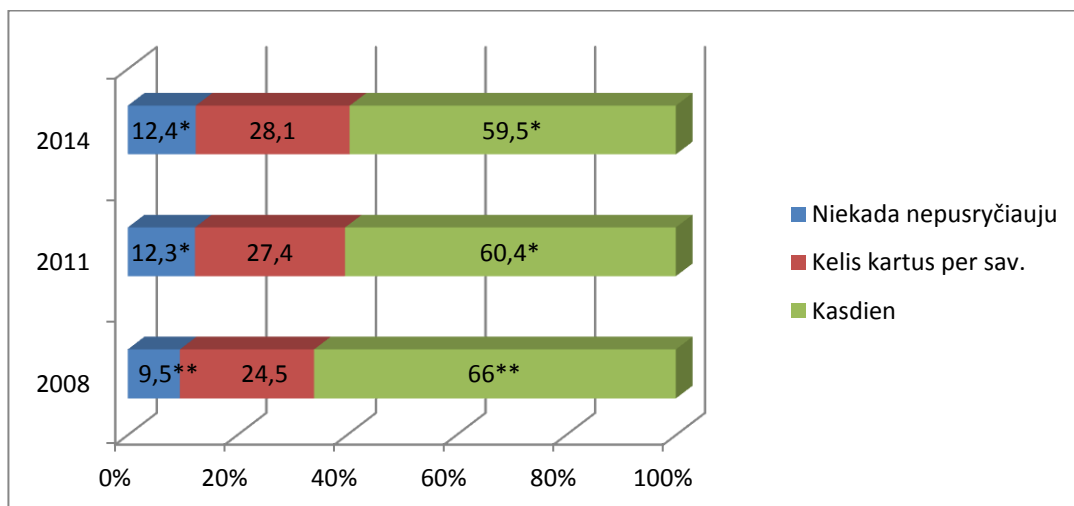


6 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai laisvalaikiu mankštinasi arba sportuoja, pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

2. Mityba

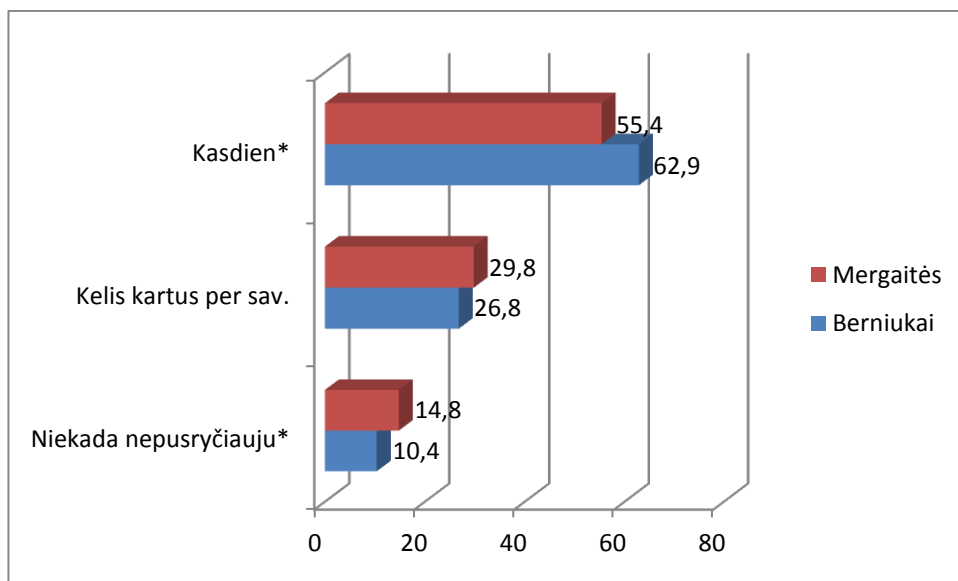
Vaikai ir jaunimas yra labiausiai pažeidžiama populiacijos dalis, kadangi sveikam harmoningam augimui ir vystymuisi labiausiai reikia pilnaverčių maisto produktų, visų reikiamų vitaminų, mineralinių medžiagų. Vaikui ir paaugliui turi būti užtikrinta subalansuota bei saugi mityba, kad produktų kiekis ir įvairovė aprūpintų vaikus visomis reikalingomis medžiagomis.

Pagal 2014 m. tyrimo duomenis, Klaipėdos rajone kasdien pusryčiaavo 59,5 proc. mokinių, 6,5 proc. mažiau nei 2008 m. ($p=0,00$). 2014 m. kelis kartus per savaitę pusryčiaavo 28,1 proc. mokinių. Pusryčių nevalgė kas aštuntas Klaipėdos rajono mokinys (2008 m. – kas dešimtas; $p=0,03$) (7 pav.).



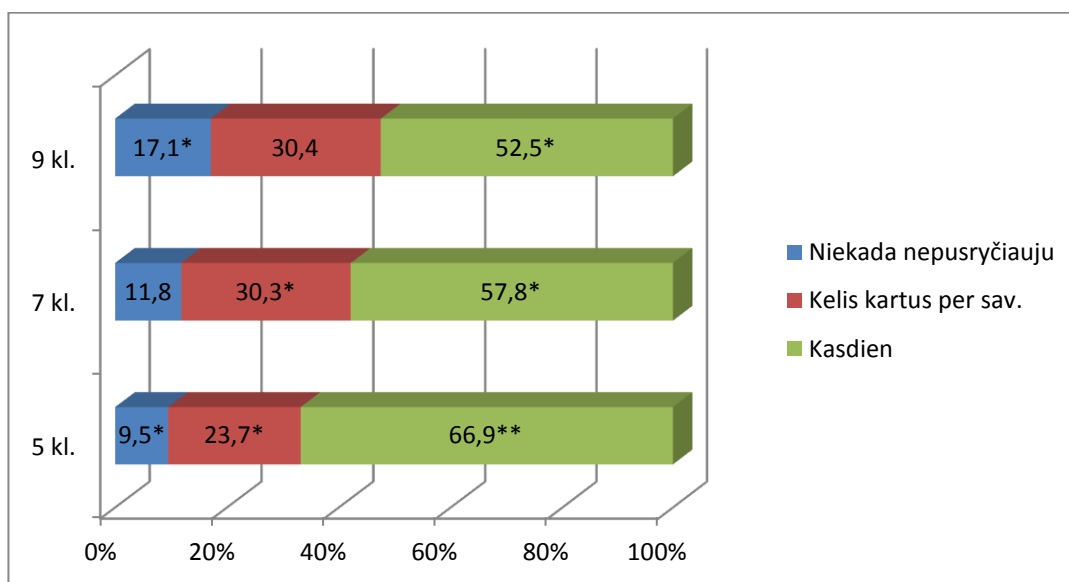
7 pav. Kaip dažnai mokiniai pusryčiauja (proc.); * $p < 0,05$

Berniukų, pusryčiaujančių kasdien, buvo daugiau nei mergaičių – atitinkamai 62,9 ir 55,4 proc. ($p=0,02$). Kelis kartus per savaitę pusryčiaavo 29,8 proc. mergaičių ir 26,8 proc. berniukų (8 pav.).



8 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai pusryčiauja, pagal lytį (proc.); * $p<0,05$

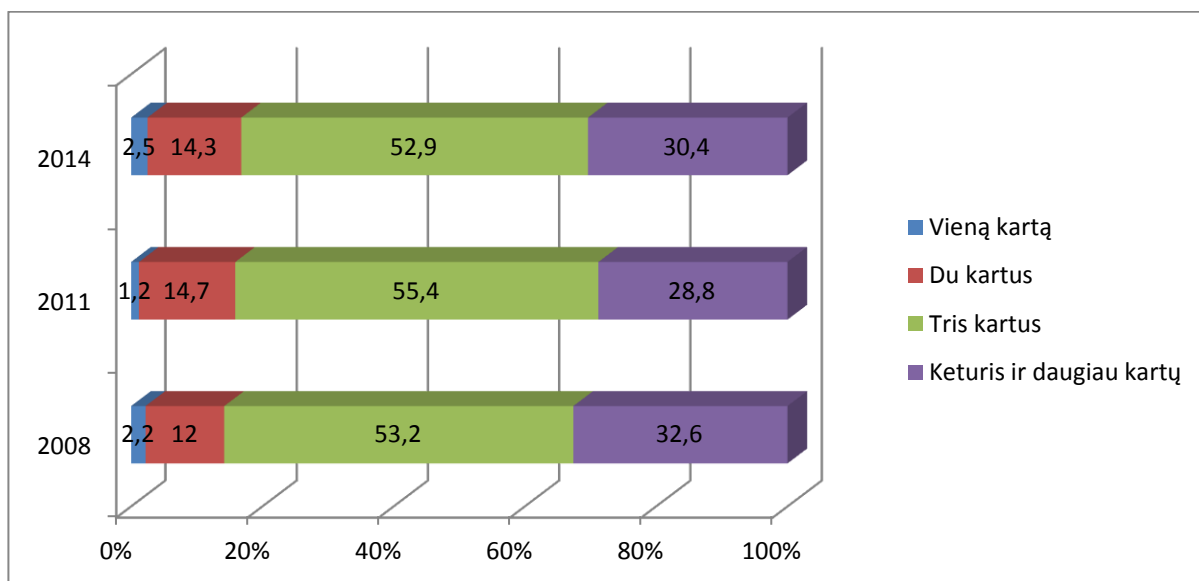
2014 m. pagal klases kasdien daugiausiai pusryčiaavo penktokai – 9,1 proc. daugiau nei septintokai ($p=0,01$) ir 14,4 proc. daugiau nei devintokai ($p=0,00$) (9 pav.).



9 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai pusryčiauja, pagal klases (proc.); * $p<0,05$

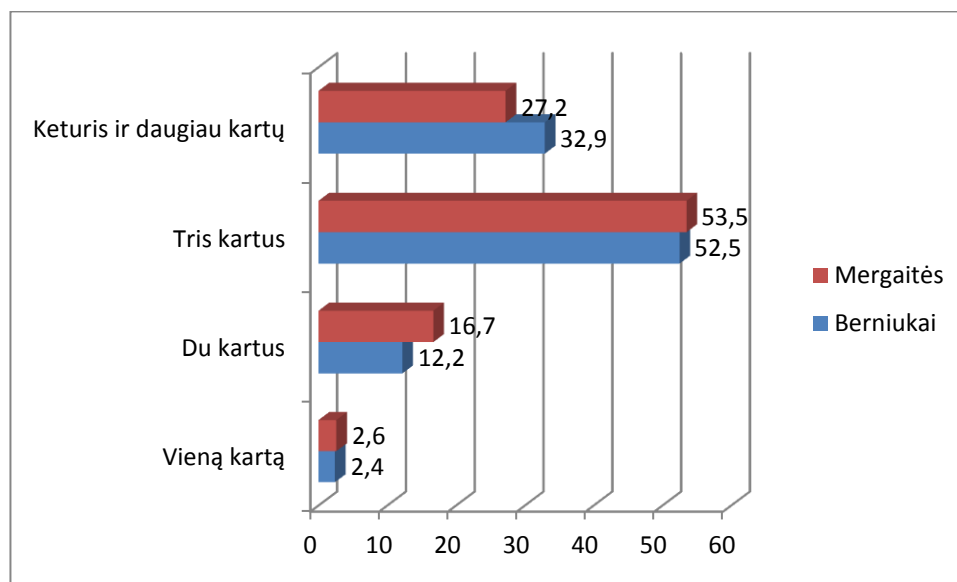
Dauguma vaikų (2014 m. – 52,9 proc., 2011 m. – 55,4 proc., 2008 m. – 53,2 proc.) vidutiniškai per dieną maitinasi tris kartus. 2014 m. keturis ir daugiau kartų per dieną maitinasi

trečdalis mokinių – 30,4 proc. (2011 m. – 28,8 proc., 2008 m. – 32,6 proc.). 1 – 2 kartus per dieną valgė 14,3 proc. mokinių (2011 m. – 14,7 proc., 2008 m. – 14,2 proc.) (10 pav.).



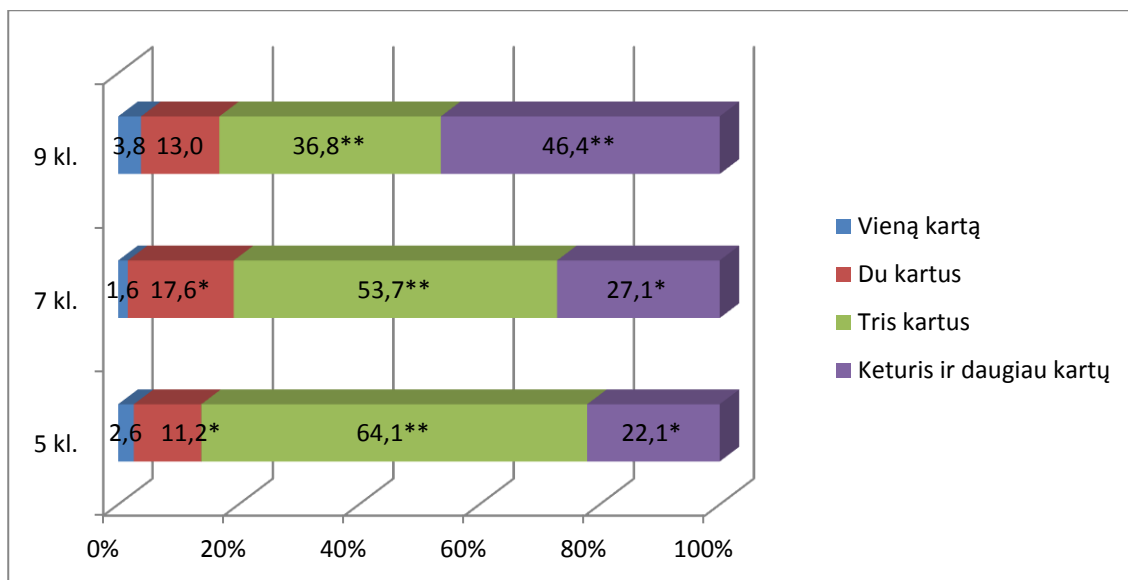
10 pav. Kaip dažnai mokiniai per dieną maitinasi (proc.)

Statistinio reikšmingumo kaip dažnai mokiniai per dieną maitinasi pagal lytį nėra. Keturis ir daugiau kartų per dieną valgė 27,2 proc. mergaičių ir 32,9 proc. berniukų, 3 kartus – 53,5 proc. mergaičių ir 52,5 proc. berniukų, 1-2 kartus – 19,3 proc. mergaičių ir 14,6 proc. berniukų (11 pav.).



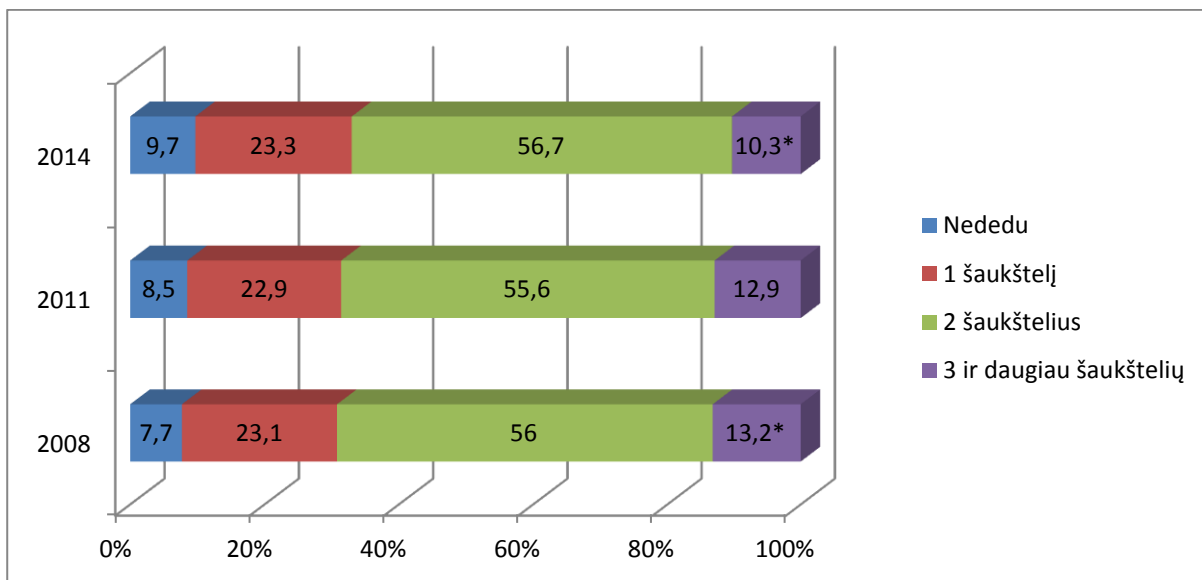
11 pav. Pasiskirstymas, kaip dažnai mokiniai per dieną maitinasi, pagal lytį (proc.)

Analizuojant duomenis pagal klases, keturis ir daugiau kartų per dieną daugiausiai valgė devintokai (9 kl. – 46,4 proc., 7 kl. – 27,1 proc., 5 kl. – 22,1 proc.; p=0,00). Statistinis reikšmingumas yra tarp visų klasių, valgančių tris kartus per dieną – daugiausiai taip valgė penktokai – 64,1 proc. (7 kl. – 53,7 proc., 9 kl. – 36,8 proc.; p=0,00) (12 pav.).



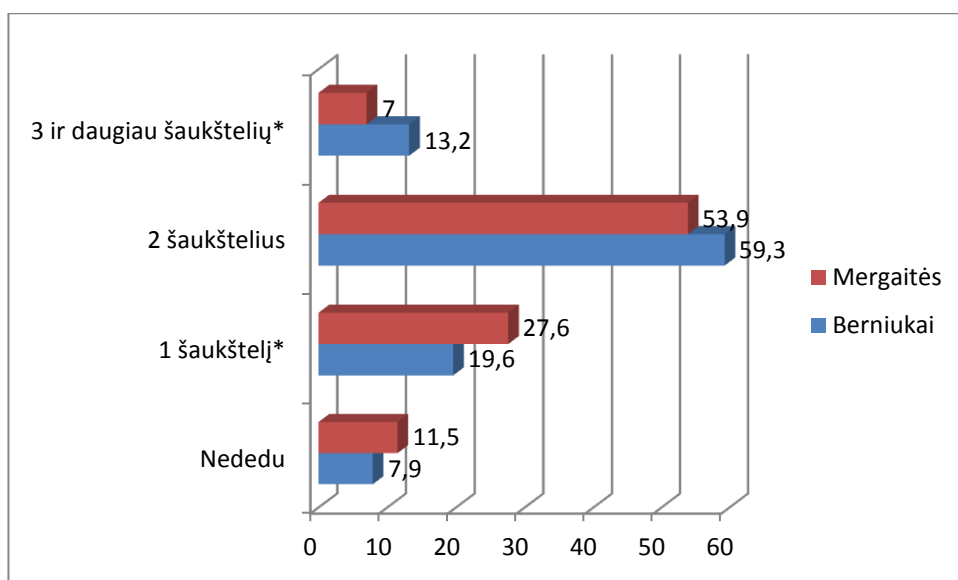
12 pav. Pasiskirstymas, kaip dažnai mokiniai per dieną maitinasi, pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

Mokinių, kurie į vieną puodelį arbatos deda 3 ir daugiau šaukštelių cukraus, sumažėjo - 2008 m. tiek cukraus vartojančių buvo 13,2 proc. mokinių, o 2014 m. – 10,3 proc. ($p=0,04$). 2014 m. tyrimo duomenimis, mokinių, kurie nevartojo cukraus, buvo 9,7 proc. Daugiau negu pusė mokinių į vieną puodelį arbatos dėjosi du šaukštelių cukraus – 56,7 proc., 1 šaukštelį – 23,3 proc. (13 pav.).



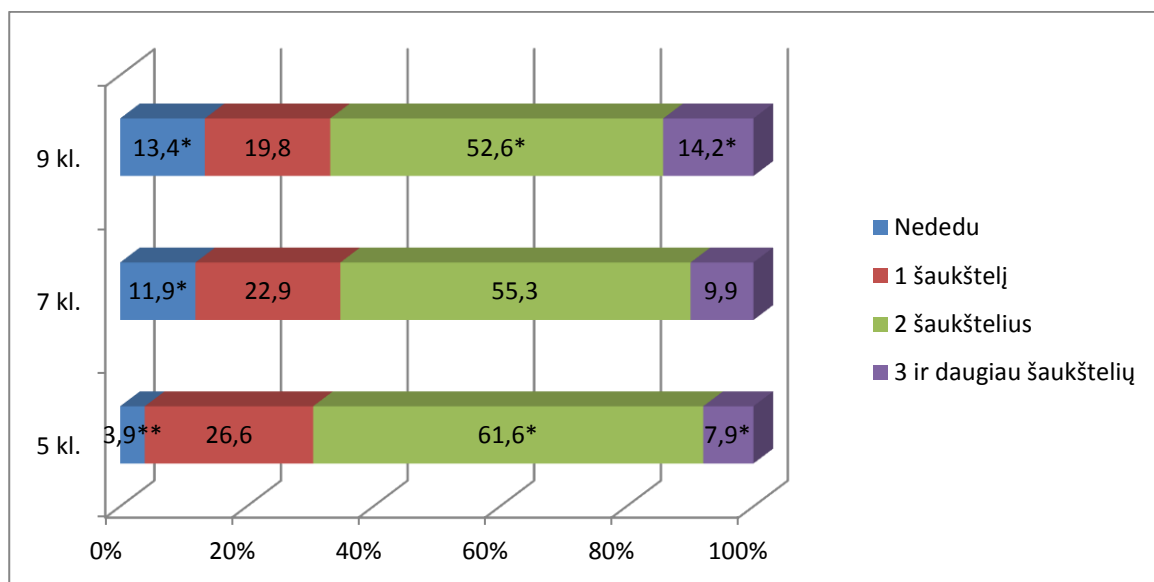
13 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kiek šaukštelių cukraus deda į vieną puodelį arbatos (proc.); * $p < 0,05$

Cukraus į arbatą daugiau dėjosi berniukai nei mergaitės. Mergaitės, palyginti su berniukais, daugiau dėjosi vieną šaukštelį cukraus į arbatą (27,6 ir 19,6 proc., $p=0,00$). Tris ir daugiau šaukštelių cukraus į puodelį arbatos daugiau dėjosi berniukai (13,2 ir 7 proc.; $p=0,00$) (14 pav.).



14 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal lytį, kiek šaukštelių cukraus deda į vieną puodelį arbatos (proc.); * $p < 0,05$

Daugiausiai mokinių, kurie nevartojo cukraus, buvo iš devintos ir septintos klasės (atitinkamai 13,4 proc. ir 11,9 proc.; $p=0,00$). Penktokų (61,6 proc.) daugiau nei devintokų (52,6 proc.) dėjo 2 šaukštelių į vieną arbatos puodelį ($p=0,04$), o devintokų (14,2 proc.) daugiau nei penktokų (7,9 proc.) dėjo 3 šaukštelių ($p=0,02$) (15 pav.).



15 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal klases, kiek šaukštelių cukraus deda į vieną puodelį arbatos (proc.); $p < 0,05$

Vykdyto tyrimo metu buvo galima įvertinti Klaipėdos rajono mokinių kai kurių maisto vartojimo įpročius. 2014 m. duomenimis, palyginti su 2008 m., mokinių, visai nevalgančių greito maisto produktų, sumažėjo nuo 27,9 iki 16,1 proc. ($p=0,00$), 2011 m. tokių mokinių buvo – 22,3 ($p=0,00$). Daugiau nei pusė apklaustųjų (56,3 proc.) greito maisto produktus valgė rečiau nei kartą per savaitę (2011 m. – 52,3 proc.). Kasdien ar 3-5 kartus per savaitę tokius produktus valgė 10,5 proc. mokinių (2011 m. – 8,5 proc.).

Kavą kasdien gėrė kas devintas Klaipėdos rajono mokinys, 3-5 kartus per savaitę - 10,8 proc. Visai kavos negėrė 28,6 proc. mokinių ir tai yra didesnis procentas nei 2011 m. ($p=0,01$).

Kokakolą ir gazuotus kitus saldžius gėrimus kasdien ar tris-penkis kartus per savaitę gėrė 20,2 proc. apklaustųjų (2011 m. – 14,5; $p=0,05$), visai nevartojo – 9,4 proc. (2011 m. - 18,8 proc. mokinių; $p=0,00$).

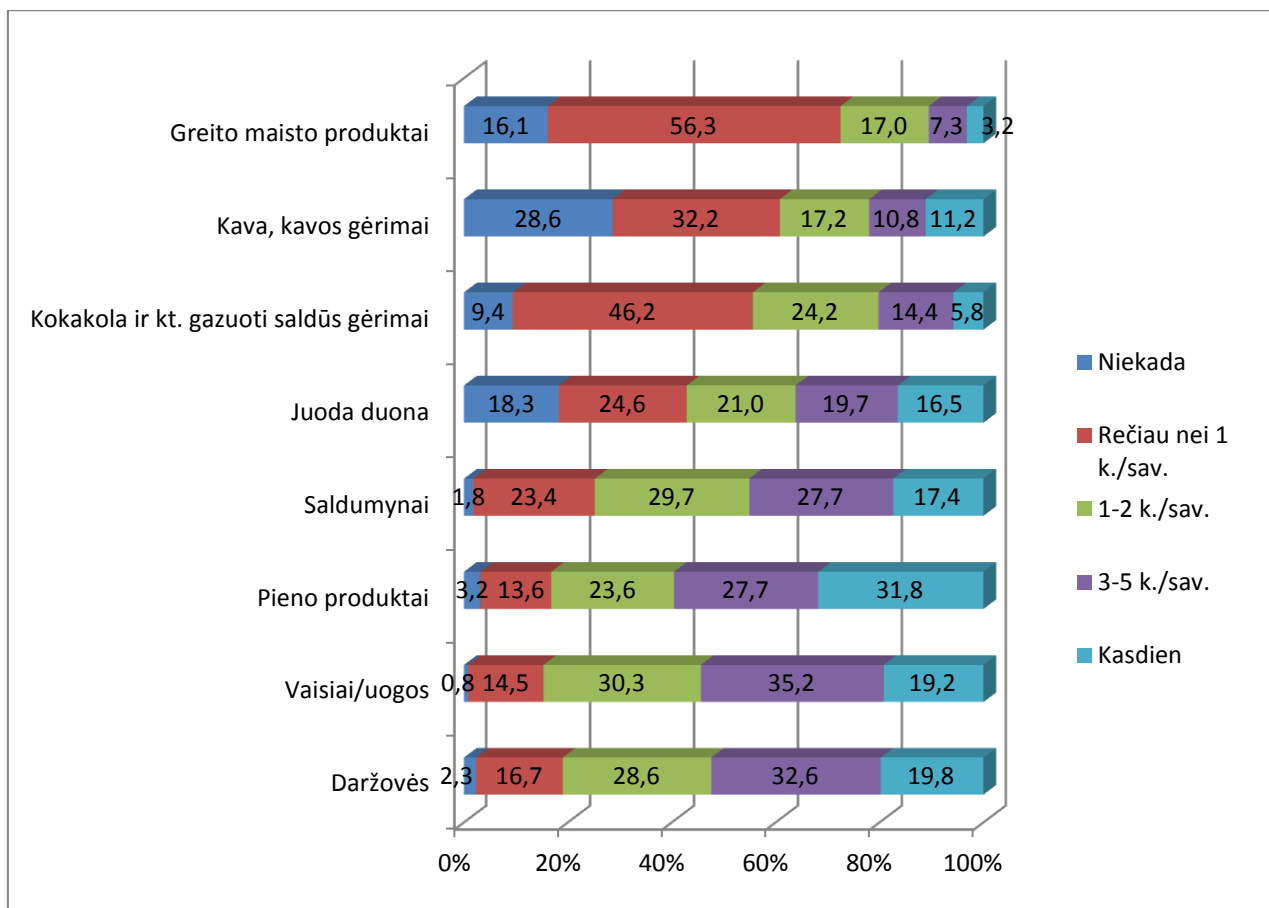
Palyginti su 2008 m., kasdien valgančių saldumynus mokinių sumažėjo 7,7 proc. (2008 m. – 25,1 proc., 2014 m. – 17,4 proc.; $p=0,05$), 3-5 kartus per savaitę – 8 proc. (2008 m. – 35,7 proc., 2014 m. – 27,7 proc.; $p=0,00$). Kad visai saldumynų nevalgo nurodė 1,8 proc. mokinių.

Kasdien valgančių juodą duoną mokinių sumažėjo – 2008 m. – 29,1 proc., 2011 m. - 21,7 proc., o 2014 m. – 16,5 proc. ($p=0,00$) mokinių. Juodos duonos niekada nevalgė 18,3 proc. mokinių, 3-5 k. per savaitę ją valgė 19,7 proc. mokinių.

2014 m. tyrimo duomenimis, *pieno produktus kasdien vartojo 31,8 proc. mokinių*, 3-5 kartus per savaitę pieną gėrė 27,7 proc., 1-2 kartus per savaitę – 23,6 proc. mokinių. Pieno negėrė 3,2 proc. mokinių.

Nors 2014 m. mokinių, valgančių daržoves kasdien ir 3-5 kartus per savaitę procentas, palyginti su 2011 m., buvo šiek tiek didesnis, tačiau palyginti su 2008 m. tyrimo duomenimis, kasdien ir 3-5 k. per savaitę valgančių daržoves mokinių buvo mažiau (2014 m. – 52,4 proc. (kasdien - 19,8 proc., 3-5 k./sav. – 32,6 proc.)), 2008 m. – 61,7 proc. (kasdien – 23,9 proc., 3-5 k./sav. – 37,8 proc.); $p=0,00$). 2014 m., palyginti su 2011 m., sumažėjo mokinių, valgančių daržoves 1-2 kartus per savaitę (nuo 34,7 iki 28,6 proc.; $p=0,00$). Daržovių nevalgė 2,3 proc. mokinių.

2014 m., palyginti su 2011 m., *vaisių/uogų vartojimas kasdien procentas išliko nepakitęs* (2014 m. – 19,2 proc., 2011 m. – 19,8 proc.), tačiau lyginant su 2008 m. tyrimo duomenimis, jis buvo mažesnis (26,5 proc. mokinių ($p=0,00$)). 35,2 proc. mokinių teigė, kad vaisius/uogas valgo 3-5 kartus per savaitę (2008 m. – 41 proc., $p=0,01$) (16 pav. ir 2 lent.).



16 pav. Kai kuriu maisto produktu vartojimo dažnumas 2014 m. (proc.)

2 lentelē. Kai kuriu maisto produktu vartojimo dažnumas 2011 ir 2014 m. (proc.); * $p < 0,05$

		Daržovēs	Vaisiai/ Uogos	Pieno produktai	Saldumynai	Juoda duona	Kokakola ir kt. gazuoti saldūs gērimai	Kava, kavos gērimai	Greito maisto produktai
Niekada	2011	2,5	0,7	2,4	1,2	16,1	18,8*	23,4*	22,3*
	2014	2,3	0,8	3,2	1,8	18,3	9,4*	28,6*	16,1*
Rečiau nei kartā per savaitē	2011	14,6	15	11,6	24,1	25	44,7	32,1	52,3
	2014	16,7	14,5	13,6	23,4	24,6	46,2	32,2	56,3
1-2 k. per savaitē	2011	34,7*	33,4	23,4	26,5	20,7	22	20,9*	17
	2014	28,6*	30,3	23,6	29,7	21	24,2	17,2*	17
3-5 k. per savaitē	2011	29,9	31,1	27,4	27,9	16,5	9,2*	11,3	5,8
	2014	32,6	35,2	27,7	27,7	19,7	14,4*	10,8	7,3
Kasdien	2011	18,3	19,8	35,2	20,3	21,7*	5,3	12,3	2,6
	2014	19,8	19,2	31,8	17,4	16,5*	5,8	11,2	3,2

2014 m. tyrimo duomenimis, kasdien ir 3-5 k./sav. daržoves valgė daugiau mergaičių nei berniukų (atitinkamai 56,9 ir 48,4 proc.; $p=0,01$), o rečiau nei kartą per savaitę priešingai - berniukų daugiau nei mergaičių (atitinkamai 19,6 ir 13,4 proc., $p=0,01$). Vaisius ir uogas kasdien valgė 20,9 proc. mergaičių ir 17,8 proc. berniukų, pieno produktus kiekvieną dieną vartojo 31,6 proc. mergaičių ir 31,9 proc. berniukų. Saldumynus mergaitės dažniau valgė negu berniukai (atitinkamai kasdien - 23,2 ir 12,4 proc., $p=0,00$). Berniukai dažniau negu mergaitės valgė juodą duoną (atitinkamai kasdien - 19,4 ir 13,2 proc. ($p=0,01$); 3-5 k./sav. – 25 ir 13,2 proc. ($p=0,00$)). Juodos duonos nevalgė 14,3 proc. berniukų ir 23 proc. mergaičių ($p=0,00$). Berniukai dažniau gėrė kokakolą ir kitus gazuotus saldžius gėrimus (atitinkamai 3-5 kartus per savaitę - 17,5 proc. berniukų ir 10,8 proc. mergaičių; $p=0,00$) (3 lentelė).

3 lentelė. Kai kurių maisto produktų vartojimo dažnumas pagal lytį (proc.)

		Daržovės	Vaisiai/ Uogos	Pieno produktai	Saldumynai	Juoda duona	Kokakola ir kt. gazuoti saldūs gėrimai	Kava, kavos gėrimai	Greito maisto produktai
Niekada	B	3,2*	1	4,3	2,4	14,3*	7,9	32,2	15,3
	M	1,2*	0,5	1,9	1,2	23*	10,8	24,4	17,2
Rečiau nei kartą per savaitę	B	19,6*	15,6	13,6	28,9*	22,4	42,1*	29,5	54,9
	M	13,4*	13,1	13,7	17,1*	27,3	51,2*	35,3	57,9
1-2 k. per savaitę	B	28,8	30	21,6	29,1	19	26	15,9	17,1
	M	28,5	30,8	26	30,4	23,4	22,1	18,8	16,9
3-5 k. per savaitę	B	30,8**	35,5	28,6	27,2	25*	17,5*	11,1	9,1
	M	34,7**	34,7	26,7	28,1	13,2*	10,8*	10,4	5,2
Kasdien	B	17,6**	17,8	31,9	12,4*	19,4*	6,5	11,3	3,6
	M	22,2**	20,9	31,6	23,2*	13,2*	5	11,1	2,8

* $p<0,05$; ** $p<0,05$ – statistinis reikšmingumas yra sujungus vartojimo kasdien ir 3-5 k. per savaitę dažnumą

26,4 proc. penktų klasių mokinių nurodė, ir tai buvo didesnis procentas nei septintų klasių mokinių, jog daržoves vartoja kasdien (septintokų – 14,7 proc. ($p=0,00$; devintokų – 19,7 proc.). Statistiškai daugiau devintokų nei septintokų daržoves valgė 3-5 kartus per savaitę (atitinkamai 36,1 ir 27,7 proc.; $p=0,04$). Vaisių ir uogų vartojimo situacija panaši – jauniausieji tyrimo dalyviai (penktokai) vaisius/uogas valgė dažniau nei kitų klasių mokiniai ($p<0,05$). Pieno produktus kasdien vartojo daugiausiai penktų klasių mokiniai (38,4 proc.), mažiau septintokai (32,3 proc.) ir

devintokai (22,2 proc.) ($p < 0,05$). Vyresniųjų klasių mokiniai saldumynus valgė dažniau. 3-5 kartus per savaitę saldumynus vartojo daugiau devintų negu penktų klasių mokiniai (atitinkamai 34,0 proc. ir 23,0 proc., $p = 0,00$). Juodą duoną kiekvieną dieną valgė 17,3 proc. penktokų, 16,4 proc. septintokų ir 15,6 proc. devintokų. Kokakolą ir kitus gazuotus saldžius gėrimus kasdien gėrė 5,8 proc. penktokų, 5 proc. septintokų ir 7,3 proc. devintokų. Kavą ir kavos gėrimus kasdien gėrė 16,7 proc. devintokų, 10,6 proc. septintokų, 7,7 proc. penktokų ($p < 0,05$). Kad kavos ir jos gėrimų visai negeria atsakė daugiausiai penktų klasių mokiniai (37,7 proc., $p < 0,05$). Greito maisto produktus (mėsainius, dešrainius, bulvių traškučius ir pan.) niekada nevalgė 17,2 proc. penktokų, 14,9 proc. septintokų ir 16,8 proc. devintokų (4 lent.).

4 lentelė. Kai kurių maisto produktų vartojimo dažnumas pagal klases (proc.)

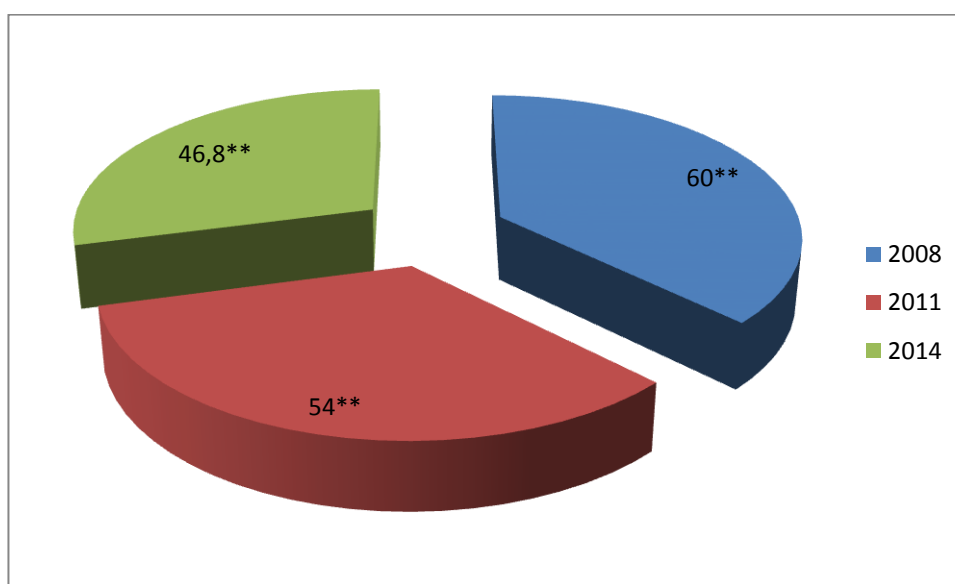
		Daržovės	Vaisiai/ Uogos	Pieno produktai	Saldumynai	Juoda duona	Kokakola ir kt. gazuoti saldūs gėrimai	Kava, kavos gėrimai	Greito maisto produktai
Niekada	5 kl.	2,3	1,0	3,0	1,3**	18,6	9,8	37,7**	17,2
	7 kl.	2,8	0,5	3,7	2,6*	15,3	7,6	24,9*	14,9
	9 kl.	1,3	0,9	2,7	1,3*	22,5	11,6	22,6*	16,8
Rečiau nei kartą per savaitę	5 kl.	15,3	10,1**	12,3	33,4	22,2	45,1	31,6	54,4
	7 kl.	18,3	15,7*	13,3	18,7	26,7	45,3	33,1	57,6
	9 kl.	16,0	18,2*	16,0	17,9	24,2	49,1	31,6	56,7
1-2 k. per savaitę	5 kl.	28,3	29,2	20,2*	26,9	22,5	25,4	12,5*	14,9
	7 kl.	29,9	30,7	22,7	31,1	21,2	24,9	20,9*	19,1
	9 kl.	26,9	31,2	29,8*	31,1	18,6	21,6	17,5	16,4
3-5 k. per savaitę	5 kl.	27,7*	33,4	26,2	23,0*	19,3	13,9	10,4	8,1
	7 kl.	34,3	34,6	28,0	27,6	20,4	17,3	10,6	6,3
	9 kl.	36,1*	38,5	29,3	34,0*	19,0	10,3	11,5	8,0
Kasdien	5 kl.	26,4*	26,3**	38,4*	15,4	17,3	5,8	7,7*	5,5
	7 kl.	14,7*	18,4**	32,3*	20,0	16,4	5,0	10,6*	2,1
	9 kl.	19,7	11,3**	22,2**	15,7	15,6	7,3	16,7**	2,1

* $p < 0,05$

3. Žalingi įpročiai

Rūkymas yra vienas iš narkomanijos rūšių, kuriai būdingi visi priklausomybės ligos požymiai. Tyrimai pateikia vis daugiau įrodymų, kad kuo anksčiau praddami vartoti tabako produktai, tuo didesnė rizika, kad išsivystys stipri priklausomybė. Mokyklinio amžiaus vaikų ir jaunimo rūkymo paplitimo stebėseną dažniausiai leidžia prognozuoti rūkymo paplitimo tendencijas populiacijoje.

2014 m. atlikto tyrimo metu, kad kada nors rūkė, prisipažino 46,8 proc. Klaipėdos rajono mokinių ir tai yra 13,2 proc. mažiau nei 2008 m. ($p=0,00$) (17 pav.).



17 pav. Kada nors rūkė mokiniai (proc.); * $p < 0,05$

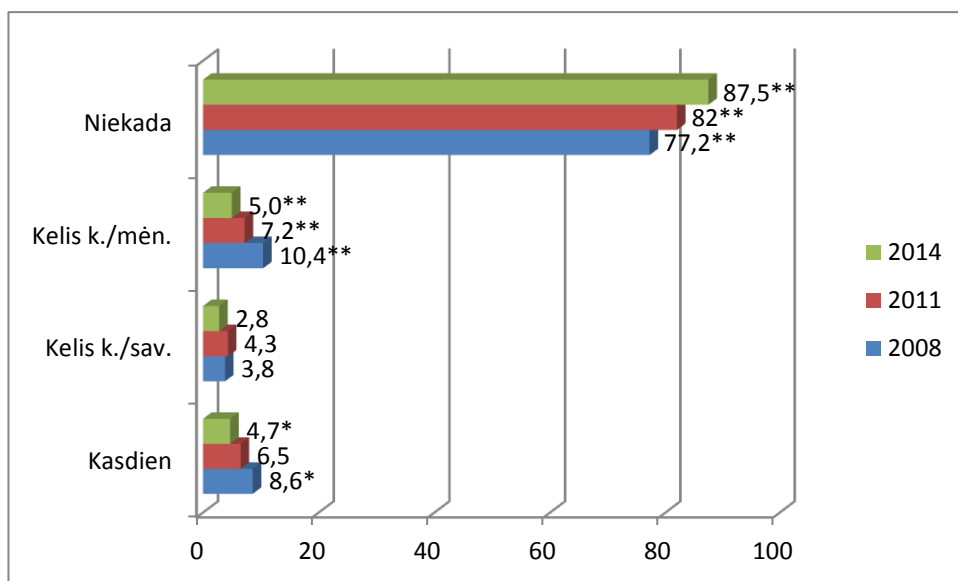
Pagal lytį daugiau kada nors rūkiusių buvo berniukų negu mergaičių (atitinkamai 52,9 proc. ir 39,7 proc., $p=0,00$). Pagal klases, daugiausiai kada nors rūkiusių buvo devintų klasių mokiniai (74,6 proc., $p=0,00$) (5 lent.).

5 lent. Kada nors rūkė mokiniai pagal lytį ir pagal klases (proc.)

Berniukai	Mergaitės	5 kl.	7 kl.	9 kl.
52,9*	39,7*	22,0**	50,0**	74,6**

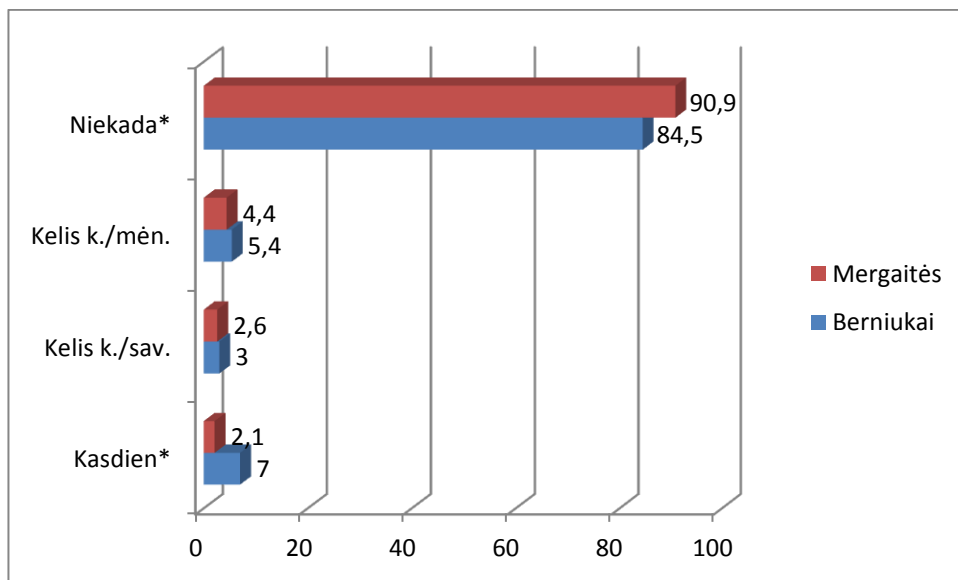
* $p < 0,05$

Nustatyta, kad Klaipėdos rajone rūkančių kiekvieną dieną, mažiausiai kartą per savaitę ir rečiau nei kartą per savaitę buvo 12,5 proc. mokinių. 2014 m. palyginti su 2011 m. atlikto tyrimo rezultatais, rūkančių mokinių sumažėjo 5,5 proc. ($p=0,00$), o su 2008 m. – 10,3 proc. ($p=0,00$) (18 pav.).



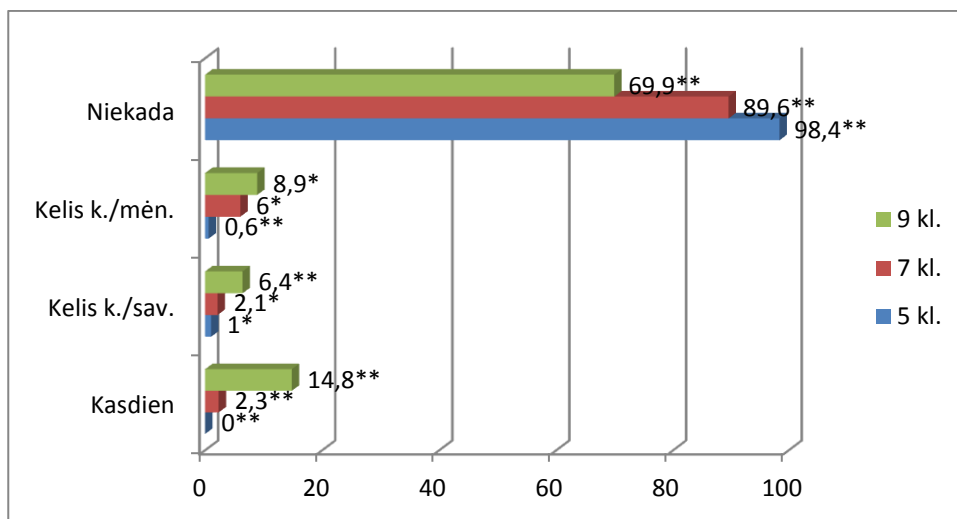
18 pav. Mokinių rūkymo dažnis (proc.); * $p < 0,05$

Tarp lyčių nustatyta, kad berniukų rūkė daugiau nei mergaičių ($p=0,00$). 7 proc. berniukų ir 2,1 proc. mergaičių atsakė, kad rūko kasdien ($p=0,00$). Mergaičių, prisipažinusių, kad rūko kelis kartus per savaitę, buvo panašus procentas kaip ir berniukų – atitinkamai 2,6 ir 3 proc. (19 pav.).



19 pav. Mokinių rūkymo dažnis pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

Analizuojant rūkymo dažnį pagal klases, daugiausiai rūko vyresniųjų klasių mokiniai ($p=0,00$). 14,8 proc. devintokų, 2,3 proc. septintokų atsakė, kad rūko kasdien ($p=0,00$), penktokų, rūkančių kasdien, nebuvo (20 pav.).



20 pav. Mokinių rūkymo dažnis pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

Klaipėdos rajono mokinių alkoholinių gėrimų vartojimas sumažėjo. Didžioji dalis mokinių alkoholinių gėrimų nevartoja. 87,6 proc. mokinių prisipažino, kad nevartoja stiprių alkoholinių gėrimų (2011 m. – 82 proc.; $p=0,00$), 66,6 proc. mokinių - silpnų alkoholinių gėrimų (2011 m. – 53,8 proc.; $p=0,00$) ir 66,7 proc. mokinių atsakė, kad nevartoja alaus, vyno ir šampano (2011 m. – 53,3 proc.; $p=0,00$) (6 lent.).

6 lent. Alkoholinių gėrimų vartojimas pagal rūšis (proc.);

		Silpni alkoholiniai gėrimai	Degtinė ir kt. stiprūs gėrimai	Alus, vynas, šampanas
Niekada	2011	53,8*	82*	53,3*
	2014	66,6*	87,6*	66,7*
Kelis k./pusmetį	2011	24,6	12,3*	28,6
	2014	21,6	8,6*	24,8
Kelis k./mėn.	2011	15,3*	3,4	13,2*
	2014	9,1*	2	5,8*
Kelis k./sav.	2011	5*	1,2	3,9*
	2014	1,6*	0,6	1,4*
Kasdien	2011	1,2	1,1	1
	2014	1,1	1,1	1,3

* $p < 0,05$

Atsižvelgiant į lytį – statistiškai reikšmingai didesnė berniukų dalis dažniau nei mergaitės vartojo alų, vyną, šampaną – kasdien ir kelis kartus per sav. vartojo 4,4 proc. berniukų ir 0,7 proc. mergaičių ($p=0,00$) (7 lent.).

7 lentelė. Alkoholinių gėrimų vartojimas pagal rūšis ir lytį (proc.)

	Kasdien		Kelis k./sav.		Kelis k./mėn.		Kelis k./pusmetį		Niekada	
	B	M	B	M	B	M	B	M	B	M
Silpni alkoholiniai gėrimai	1,6	0,5	1,8	1,4	7,8	10,7	21,1	22,3	67,7	65,2
Degtinė ir kt. stiprūs gėrimai	1,6	0,5	1,0	0,2	2,8	1,2	8,8	8,4	85,8	89,7
Alus, vynas, šampanas	2,2*	0,2*	2,2*	0,5*	5,8	5,8	24,7	24,9	65,1	68,5

* $p < 0,05$

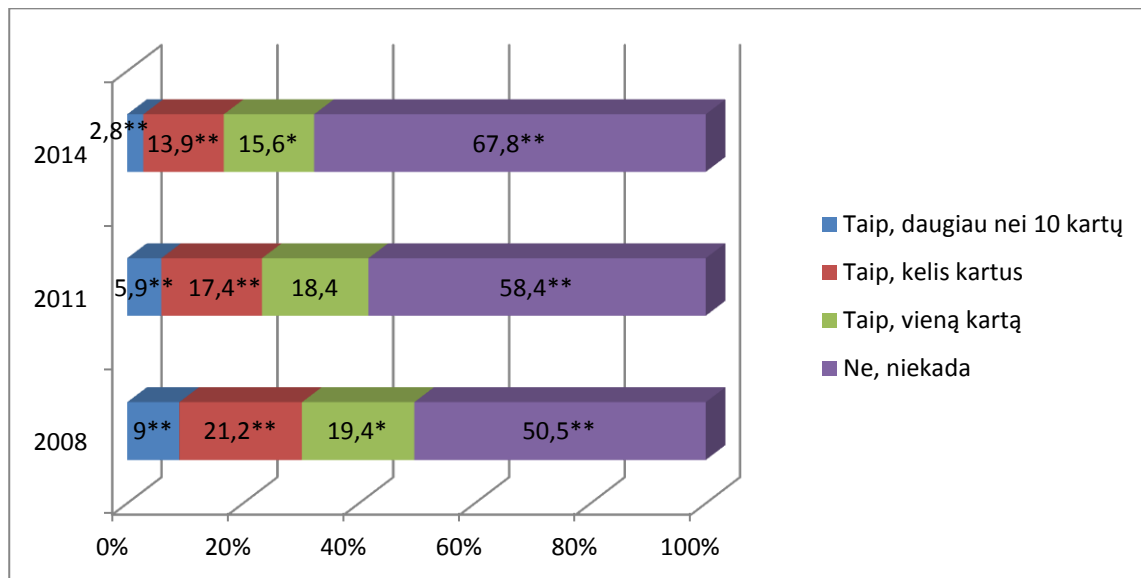
Vyresniųjų klasių mokiniai alkoholinius gėrimus vartojo dažniau (pasiskirstymas pagal klases yra statistiškai reikšmingas, $p=0,00$). Labiausiai vartojami alkoholiniai gėrimai – alus, vynas, šampanas (bendras vartojančiųjų devintokų procentas kasdien, kelis kartus per savaitę, mėnesį, pusmetį buvo 57,1 proc., septintokų – 33,8 proc.) ir silpni alkoholiniai gėrimai (bendras vartojančiųjų devintokų procentas kasdien, kelis kartus per savaitę, mėnesį, pusmetį buvo 57,7 proc., septintokų – 32,1 proc.) (8 lent.).

8 lentelė. Alkoholinių gėrimų vartojimas pagal rūšis ir klases (proc.)

		Silpni alkoholiniai gėrimai	Degtinė ir kt. stiprūs gėrimai	Alus, vynas, šampanas
Kasdien ir kelis k./sav.	5 kl.	1,3	0,3**	0**
	7 kl.	3,1	2,3*	2,9*
	9 kl.	3,8	2,5*	5,9*
Kelis k./mėn.	5 kl.	1,9**	0,3*	1,9*
	7 kl.	6,2**	0,8*	3,6*
	9 kl.	23,0**	6,3**	14,3**
Kelis k./pusmetį	5 kl.	12,9**	0,6**	12,3**
	7 kl.	22,8**	4,2**	27,3*
	9 kl.	31,0**	26,2**	37,0*
Niekada	5 kl.	83,8**	98,7**	85,8**
	7 kl.	67,9**	92,7**	66,2**
	9 kl.	42,3**	65,0**	42,9**

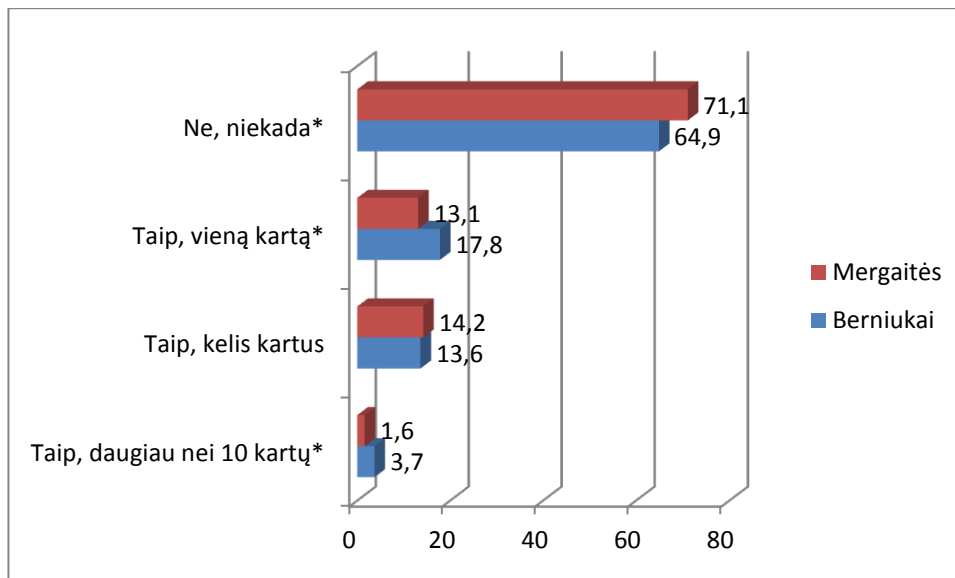
* $p < 0,05$

2014 m. atlikto tyrimo duomenimis, niekada nebuvo išgėrę alkoholinių gėrimų tiek, kad pasijustų apsvaigę, pusė apklaustųjų ir jų procentas buvo didesnis negu 2008 m. (17,3 proc. daugiau; $p=0,00$) ir 2011 m. (9,4 proc. daugiau; $p=0,00$) vykdytų tyrimų. 2014 m. 2,8 proc. mokinių prisipažino, kad 10 ir daugiau kartų buvo išgėrę tiek daug alkoholinių gėrimų, jog pasijuto apsvaigę (2008 m. – tokių mokinių buvo kas vienuoliktas, 2011 m. – kas septynioliktas; $p=0,00$) (21 pav.).



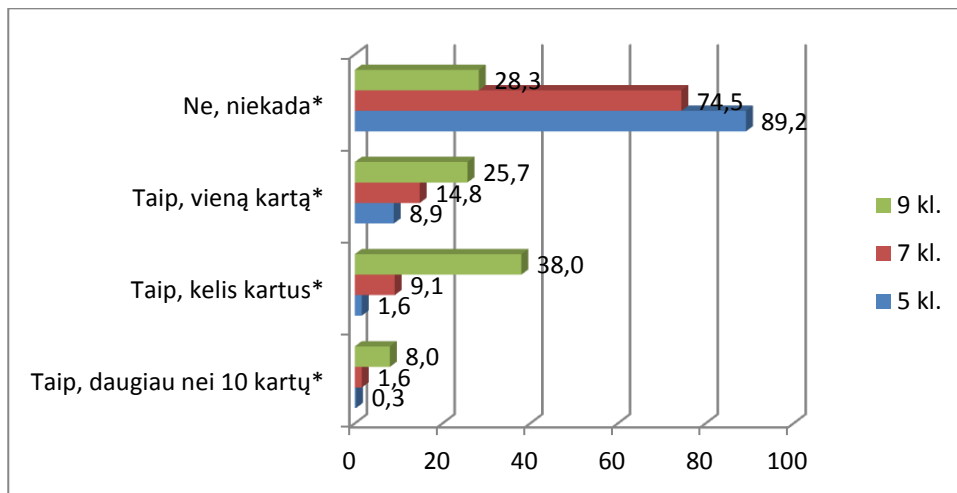
21 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, ar kada nors buvo išgėrę tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę (proc.); * $p < 0,05$

Kad 10 ir daugiau kartų buvo išgėrę tiek alkoholinių gėrimų, jog pasijustų apsvaigę, prisipažino 1,6 proc. mergaičių ir 3,7 proc. berniukų ($p=0,05$) (22 pav.).



22 pav. Mokinių, išgėrusių tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę, pasiskirstymas pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

Mokinių, išgėrusių tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę, pasiskirstymas pagal klases yra statistiškai reikšmingas ($p < 0,05$). Vyresnių klasių mokiniai dažniau išgėrė tiek alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę. 25,7 proc. devintokų prisipažino, kad vieną kartą yra buvę išgėrę tiek, kad apsvaigo, 38 proc. - kelis kartus ir 8 proc., kad 10 ir daugiau kartų. Vieną kartą išgėrė tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijuto apsvaigę, 8,9 proc. penktokų (23 pav.).



23 pav. Mokinių, išgėrusių tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę, pasiskirstymas pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

2014 m. tyrimo metu paklausus Klaipėdos rajono mokinių apie labiausiai paplitusios narkotinės medžiagos – kanapių vartojimą, kad nė vieno karto kanapių per visą savo gyvenimą nerūkė atsakė 94 proc. mokinių (2011 m. – 93,6 proc.; 2008 m. – 91,9 proc.), kad vieną kartą bandė – 3,3 proc. (2011 m. – 3,4 proc.; 2008 m. – 4,7 proc.) mokinių. Kad nė karto nesisvaigino uostydami klijų, tirpiklių per visą savo gyvenimą prisipažino 92 proc. mokinių (2011 m. – 93,4 proc.; 2008 m. – 92,5 proc.). Kad vieną kartą svaiginosi, 2014 m. mokinių atsakė daugiau, palyginti su 2011 m. tyrimo rezultatais (atitinkamai 5,9 ir 3,8 proc.; $p = 0,03$). 2014 m. tyrimo duomenimis, 98 proc. Klaipėdos rajono mokinių nurodė, kad per visą savo gyvenimą nė karto nevartojo kitų narkotikų ir procentas buvo statistiškai reikšmingai didesnis nei 2008 ir 2011 m. ($p = 0,00$) (9 lent.).

9 lent. Psichotropinių medžiagų vartojimas (proc.); * $p < 0,05$

	Nė karto			1 kartą			Kelis kartus		
	2008	2011	2014	2008	2011	2014	2008	2011	2014
Kanapės („žolės“) rūkymas	91,9	93,6	94,0	4,7	3,4	3,3	2,7	2,6	2,4
Klijų, tirpiklių ir kt. medž. uostymas	92,5	93,4	92,0	4,4	3,8*	5,9*	2,1	2,3	2,0
Kt. narkotinės medž.	93,7**	96,2**	98,0**	3,6*	2,4*	1,2**	2,1	1,3*	0,7*

Analizuojant 2014 m. tyrimo duomenis pagal lytį, nustatyta, kanapės „žolės“ nė karto nėra pabandę rūkyti 92,4 proc. berniukų ir 95,9 proc. mergaičių (10 lent.).

10 lentelė. Psichotropinių medžiagų vartojimas pagal lytį (proc.)

	Nė karto		1 kartą		Kelis kartus	
	B	M	B	M	B	M
Kanapės („žolės“) rūkymas	92,4	95,9	4,3	2,1	2,7	2,1
Klijų, tirpiklių ir kt. medž. uostymas	93,8	89,8	4,6	7,4	1,6	2,6
Kitų narkotinių medž. vartojimas	97,7	98,4	1,2	1,2	1,0	0,5

2014 m. tyrimo duomenimis, vyresniųjų klasių mokiniai dažniau negu mažesniųjų klasių mokiniai rūkė kanapes (atitinkamai 14,6 proc. devintų, 3,8 proc. septintų ir 2,2 proc. penktų klasių mokinių, $p=0,00$). 4,6 proc. devintokų, 2,1 proc. septintokų atsakė, kad yra bandę vartoti kitų narkotinių medžiagų ($p=0,00$) (11 lent.).

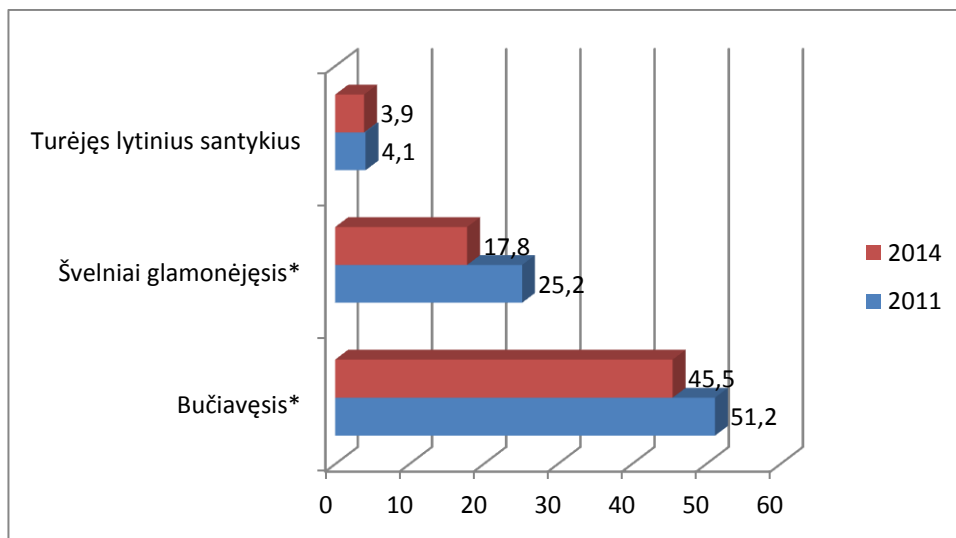
11 lentelė. Psichotropinių medžiagų vartojimas pagal klases (proc.)

	Nė karto			1 kartą			Kelis kartus		
	5 kl.	7 kl.	9 kl.	5 kl.	7 kl.	9 kl.	5 kl.	7 kl.	9 kl.
Kanapės („žolės“) rūkymas	97,8*	96,2*	85,4**	1,3*	2,6*	7,1**	0,3*	1,0*	7,5**
Klijų, tirpiklių ir kt. medž. uostymas	90,9	91,5	94,2	6,2	6,7	4,2	2,9	1,6	1,7
Kitų narkotinių medž. vartojimas	100**	97,9*	95,4*	0**	1,3*	2,5*	0*	0,5	2,1*

* $p < 0,05$

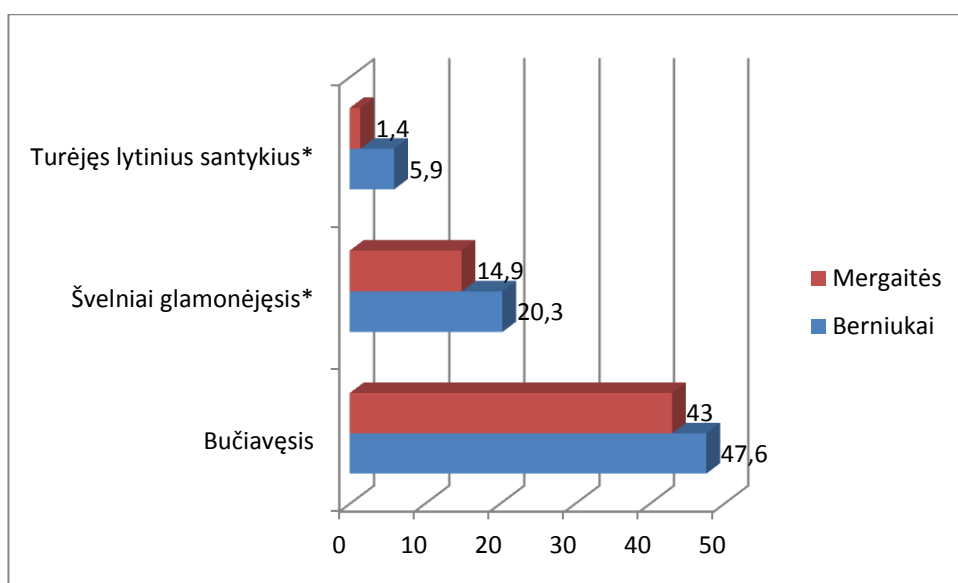
4. Lytinis gyvenimas

2014 m. atlikto tyrimo metu nustatyta, kad kada nors bučiavęsi buvo 45,5 proc. (2011 m. – 51,2 proc.; $p=0,01$) Klaipėdos rajono mokinių. 17,8 proc. mokinių atsakė, kad yra švelniai glamonėjęsi (2011 m. – 25,2 proc.; $p=0,00$), o 3,9 proc. mokinių prisipažino, kad yra turėję lytinius santykius (2011 m. – 4,1 proc.) (24 pav.).



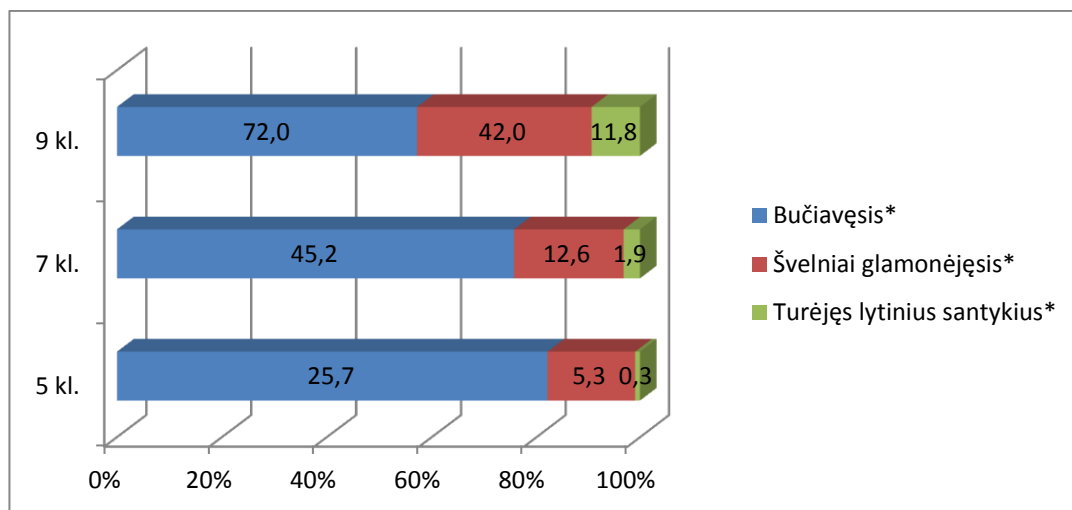
24 pav. Mokinių, kurie kada nors su priešingos lyties asmeniu bučiavosi, švelniai glamonėjęsi, turėjo lytinius santykius (proc.); * $p<0,05$

20,3 proc. berniukų ir 14,9 proc. mergaičių atsakė, kad yra švelniai glamonėjęsi ($p=0,03$), o 5,9 proc. berniukų ir 1,4 proc. mergaičių – kad turėjo lytinius santykius ($p=0,00$) (25 pav.).



25 pav. Mokinių, kurie kada nors su priešingos lyties asmeniu bučiavosi, švelniai glamonėjęsi, turėjo lytinius santykius, pasiskirstymas pagal lytį (proc.); * $p<0,05$

42 proc. devintokų nurodė, kad jau yra švelniai glamonėjęsi su priešingos lyties asmeniu (7 kl. – 12,6 proc., 5 kl. – 5,3 proc.). Turėjusių lytinių santykių buvo: 11,8 proc. – 9-ku, 1,9 proc. – 7-ku, 0,3 proc. – 5-ku (26 pav.). Pasiskirstymas pagal klases yra statistiškai reikšmingas ($p=0,00$).



26 pav. Mokinių, kurie kada nors su priešingos lyties asmeniu bučiavosi, švelniai glamonėjęsi, turėjo lytinius santykius, pasiskirstymas pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

24,9 proc. berniukų teigė, kad pirmą kartą pasibučiavo būdami 10 m. ir jaunesni, mergaičių ši amžiaus grupė sudarė 11,2 proc. ($p=0,00$). Daugiausiai buvo mergaičių, kurios pirmą kartą pasibučiavo, kai jos turėjo 13 metų (27,5 proc.). Didžioji dalis apklaustųjų atsakė, kad pirmą kartą švelniai glamonėjęsi kai jiems buvo 13 metų (26,9 proc. berniukų ir 30,6 proc. mergaičių). Tyrimo duomenimis, lytinių santykių pradžia didžiosios dalies mokinių buvo 15 m. amžiaus (51,9 proc. berniukų ir 83,3 proc. mergaičių). Mergaitės paprastai lytiškai santykiauti pradėjo vėliau nei berniukai (nuo 13 metų) (12 lentelė).

12 lentelė. Mokinių pasiskirstymas pagal lytį ir amžiaus grupes, kada pirmą kartą pasibučiavo, švelniai glamonėjęsi, turėjo lytinius santykius (proc.)

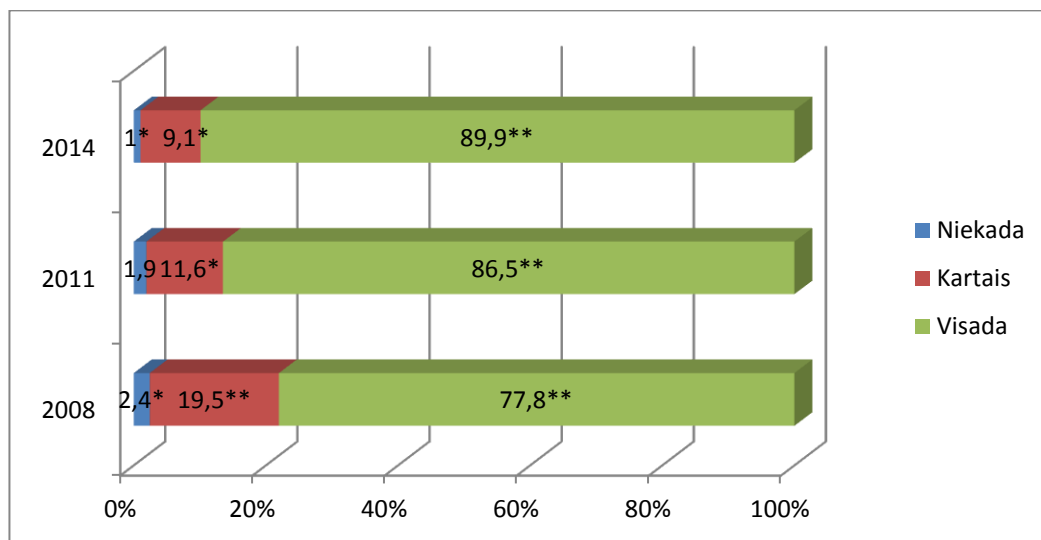
		10 m. ir jaunesnis (-ė)	11 m.	12 m.	13 m.	14 m.	15 m.
Bučiavosi	Iš viso	18,9	18,1	21,3	24,8	10,9	6,0
	Berniukai	24,9*	23,1*	17,3*	22,7	7,6*	4,4*
	Mergaitės	11,2*	11,8*	26,4*	27,5	15,2*	7,9*
Švelniai glamonėjęsi	Iš viso	9,7	4,5	13,5	28,4	20,6	23,2
	Berniukai	15,1*	6,5	20,4*	26,9	17,2	14,0*
	Mergaitės	1,6*	1,6	3,2*	30,6	25,8	37,1*
Turėjo lytinius santykius	Iš viso	6,1	-	12,1	12,1	12,1	57,6
	Berniukai	7,4	-	14,8	11,1	14,8	51,9
	Mergaitės	0	-	0	16,7	0	83,3

* $p < 0,05$

5. Eismo sauga

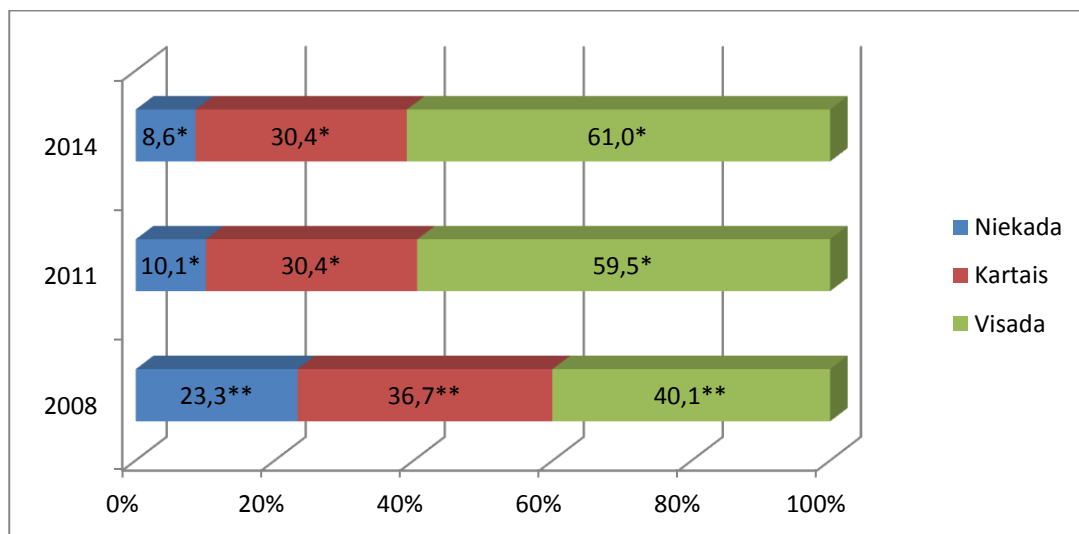
2013 m. rugsėjį Lietuvoje eismo įvykiuose buvo sužaloti 68 vaikai (iki 18 metų amžiaus). 2012 m. rugsėjį eismo įvykiuose žuvo 1 vaikas, 88 sužaloti. 2011 m. rugsėjį žuvo 3 vaikai, 76 sužaloti.

2014 m., palyginti su ankstesnių tyrimų rezultatais, Klaipėdos rajono mokinių, atsakiusių, kad saugos diržais važiuodami automobiliu ant priekinės sėdynės visada prisitvirtina, buvo daugiau (palyginti su 2008 m. – 12,1 proc. daugiau; $p=0,00$) (27 pav.).



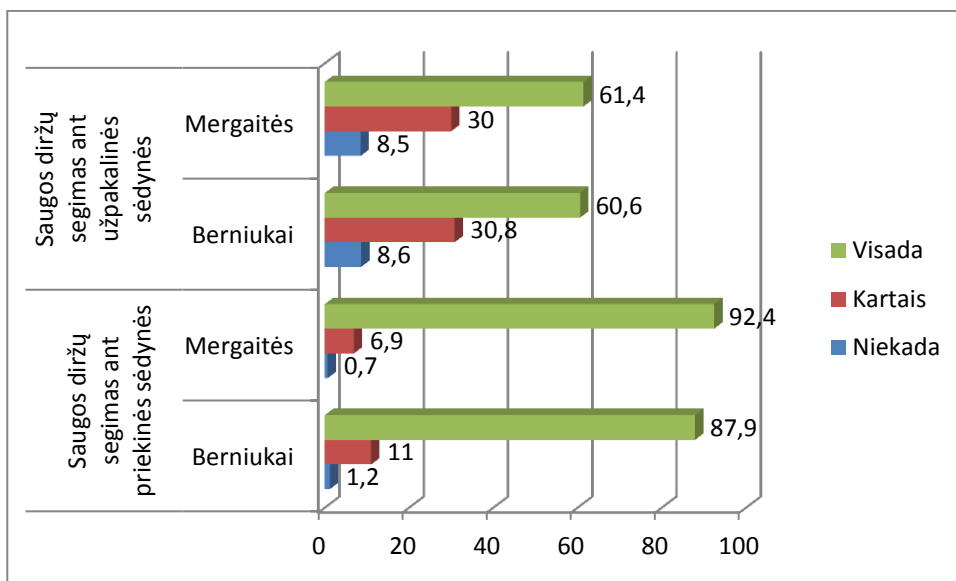
27 pav. Kaip dažnai mokiniai prisitvirtina saugos diržais važiuojant automobiliu ant priekinės sėdynės (proc.); * $p<0,05$

Važiuodami automobiliu ant užpakalinės sėdynės visada prisitvirtino daugiau nei pusė (61 proc.) mokinių (20,9 proc. daugiau nei 2008 m.; $p=0,00$), kartais tai darė 30,4 proc. (2008 m. – 36,7 proc.; $p=0,00$), niekada – 8,6 proc. (2008 m. – 23,3 proc.; $p=0,00$) mokinių (28 pav.).



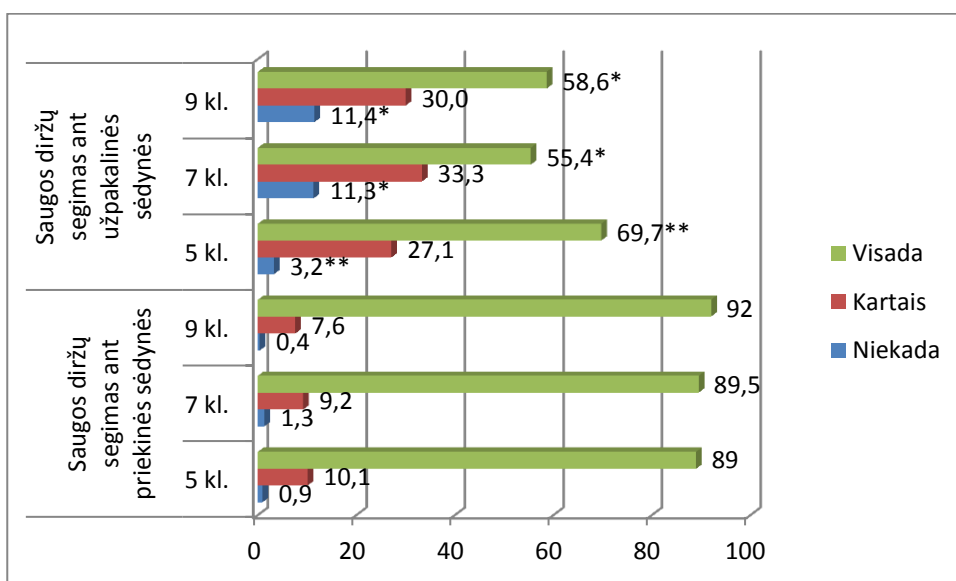
28 pav. Kaip dažnai mokiniai prisitvirtina saugos diržais važiuojant automobiliu ant užpakalinės sėdynės (proc.); * $p<0,05$

92,4 proc. mergaičių ir 87,9 proc. berniukų segėsi saugos diržus važiuojant automobiliu ant priekinės sėdynės. Važiuojant automobiliu ant užpakalinės sėdynės diržus segėsi 61,4 proc. mergaičių ir 60,6 proc. berniukų (statistinio reikšmingumo pagal lytį nėra) (29 pav.).



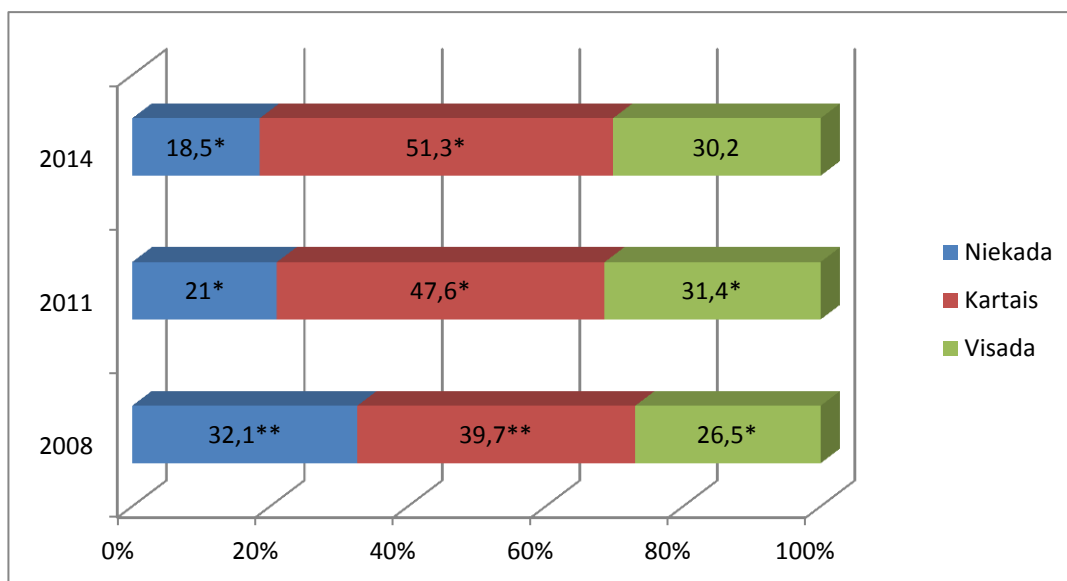
29 pav. Kaip dažnai mokiniai prisitvirtina saugos diržais važiuojant automobiliu ant priekinės ir ant užpakalinės sėdynės pagal lytį (proc.)

Vyresniųjų klasių mokiniai rečiau prisitvirtino saugos diržais važiuojant automobiliu ant užpakalinės sėdynės (69,7 proc. penktokų, 55,4 proc. septintokų ir 58,6 proc. devintokų atsakė, kad visada segasi diržus važiuojant ant užpakalinės automobilio sėdynės, $p=0,00$). Kaip dažnai mokiniai prisitvirtina saugos diržais važiuojant automobiliu ant priekinės sėdynės pagal klases yra statistiškai nereikšmingas (visada prisitvirtina 89,0 proc. penktokų, 89,5 proc. septintokų, 92,0 proc. devintokų) (30 pav.).



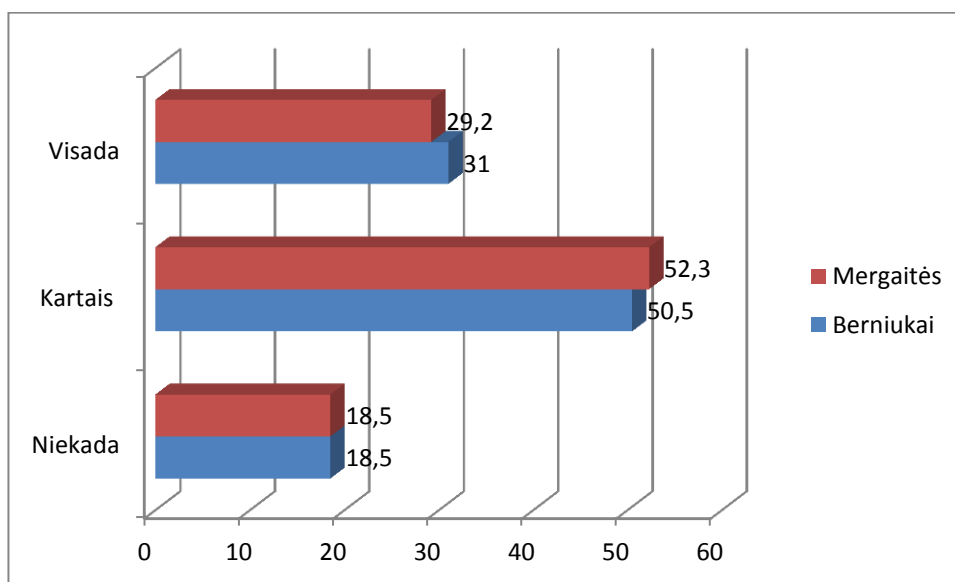
30 pav. Kaip dažnai mokiniai prisitvirtina saugos diržais važiuojant automobiliu ant priekinės ir ant užpakalinės sėdynės pagal klases (proc.); * $p<0,05$

2014 m. tyrimo rezultatais, eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu, kad šviesos atšvaitus visada naudojo atsakė tik 30,2 proc. Kad kartais juos naudoja atsakė 51,3 proc. mokinių (11,6 proc. daugiau nei 2008 m.; $p=0,00$), niekada – 18,5 proc. mokinių (13,6 proc. mažiau nei 2008 m.; $p=0,00$) (31 pav.).



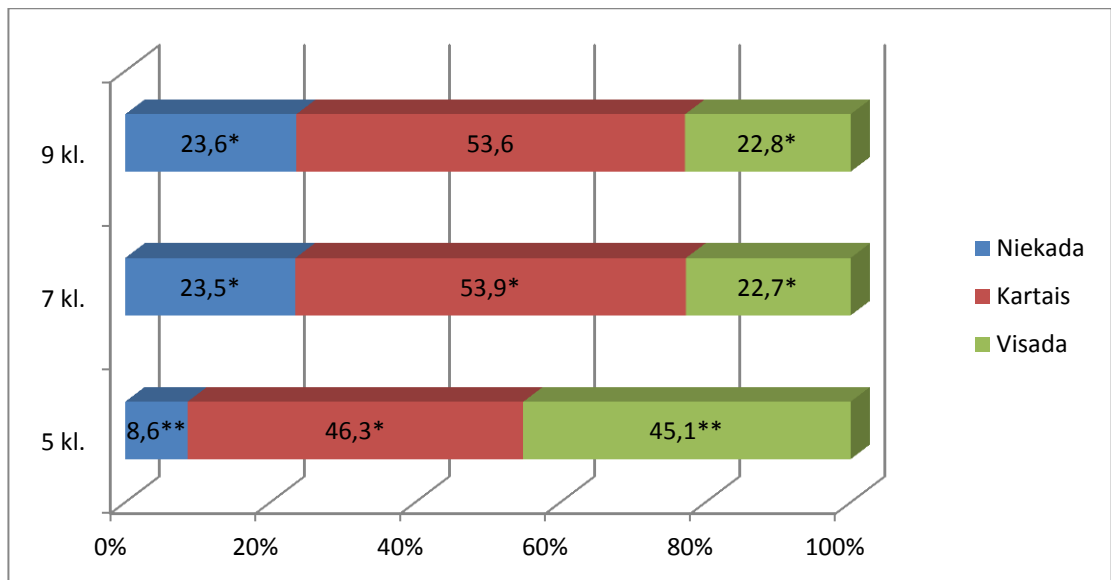
31 pav. Atšvaitų naudojimas tamsiu paros metu (proc.); * $p < 0,05$

29,2 proc. mergaičių ir 31,0 proc. berniukų naudojo atšvaitus tamsiu paros metu. Atšvaitų visai nenaudojo tiek pat berniukų ir mergaičių (po 18,5 proc.) (32 pav.).



32 pav. Atšvaitų naudojimas tamsiu paros metu pagal lytį (proc.)

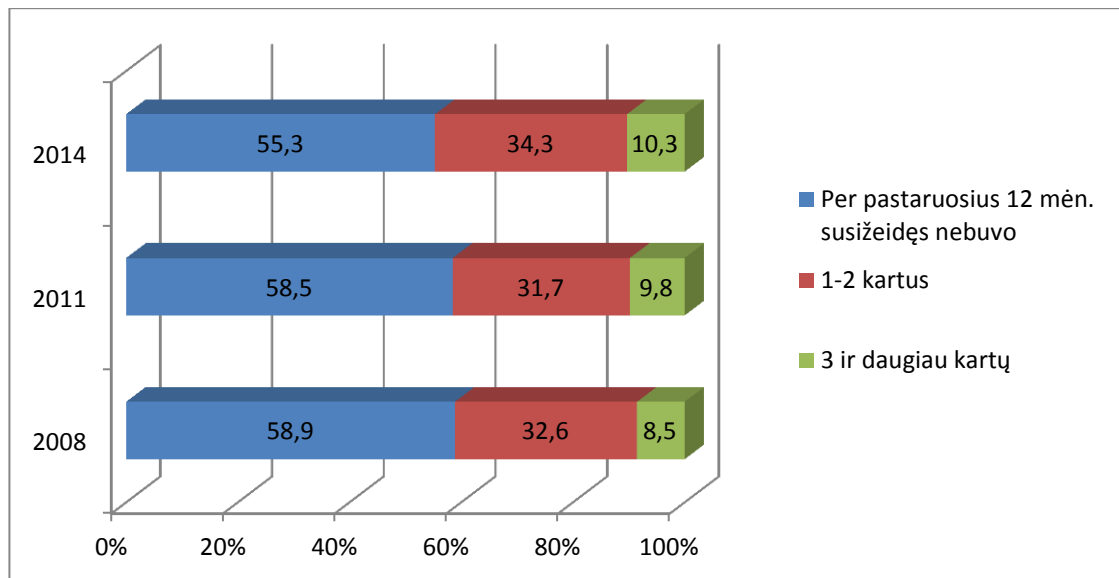
Daugiausiai atšvaitus nešiojo penktų klasių mokiniai ($p=0,00$). Kad visada juos nešioja atsakė 45,1 proc. penktokų, 22,7 proc. septintokų ir 22,8 proc. devintokų. Daugiau negu pusė septintokų ir pusė devintokų atsakė, kad atšvaitus nešioja kartais (33 pav.).



33 pav. Atšvaitų naudojimas tamsiu paros metu pagal klasę (proc.); * $p < 0,05$

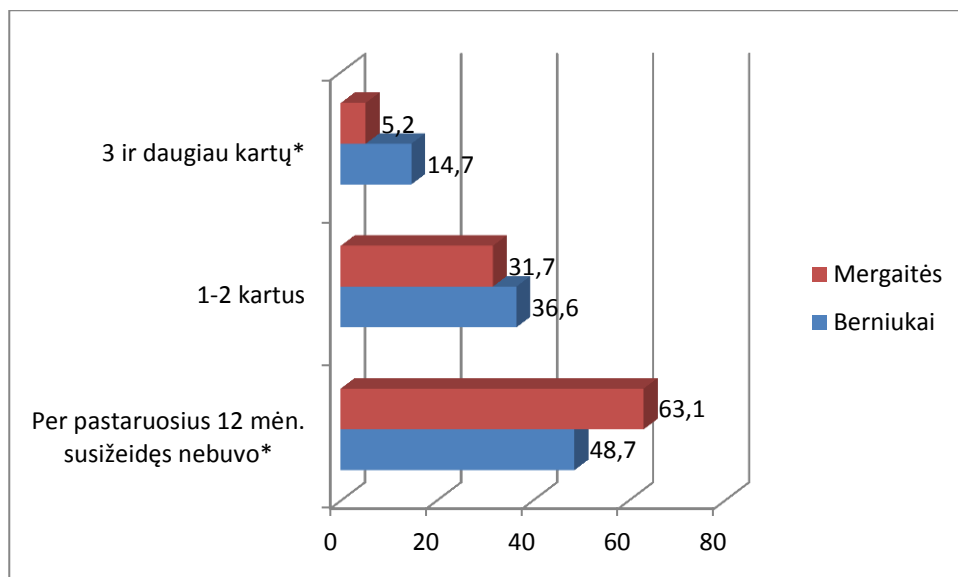
6. Sveikata

Daugiau nei pusė (55,3 proc.) mokinių nurodė, kad per pastaruosius 12 mėn. nebuvo susižeidę (2011 m. – 58,5 proc., 2008 m. – 58,9 proc.). Vieną ar du kartus patyrė nelaimingą atsitikimą, kurio metu teko kreiptis pagalbos į medikus, trečdalis mokinių, 3 ir daugiau kartų – kas dešimtas mokinių (39 pav.).



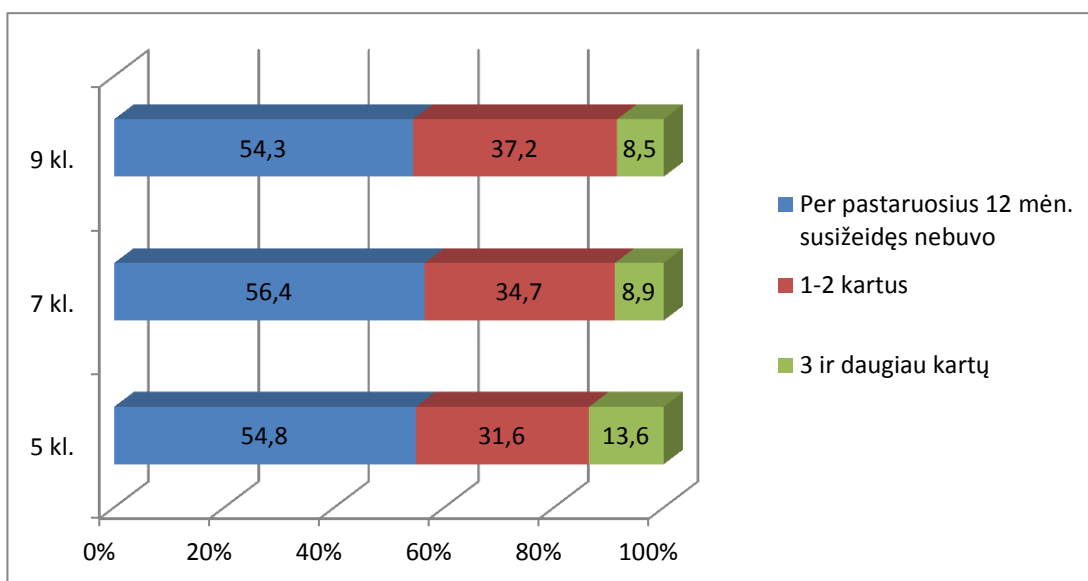
34 pav. Per pastaruosius 12 mėn. buvo susižeidę, patyrę nelaimingą atsitikimą mokiniai, kai teko kreiptis pagalbos į medikus (proc.)

Berniukai susižeidė dažniau negu mergaitės ($p=0,00$). 36,6 proc. berniukų ir 31,7 proc. mergaičių atsakė, kad susižeidė vieną ar du kartus, o 14,7 proc. berniukų ir 5,2 proc. mergaičių – tris ir daugiau kartų (35 pav.).



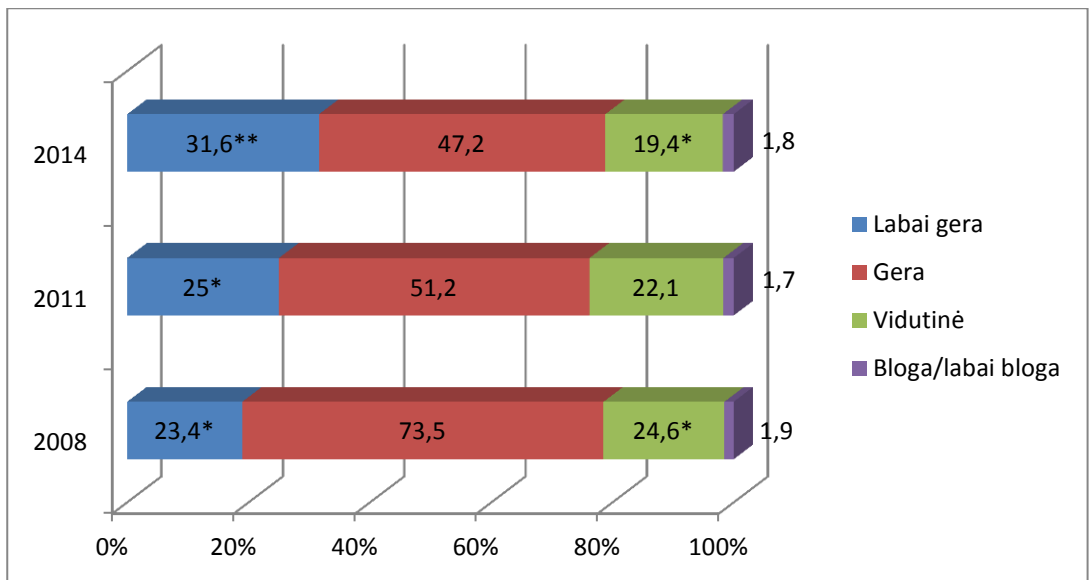
35 pav. Per pastaruosius 12 mėn. susižeidusių, patyrusių nelaimingą atsitikimą mokinių, kurie kreipėsi pagalbos į medikus, pasiskirstymas pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

2014 m. tyrimo duomenimis, į medikus per pastaruosius 12 mėnesių kreipėsi 45,2 proc. penktokų, 43,6 proc. septintokų, 45,7 proc. devintokų (41 pav.).



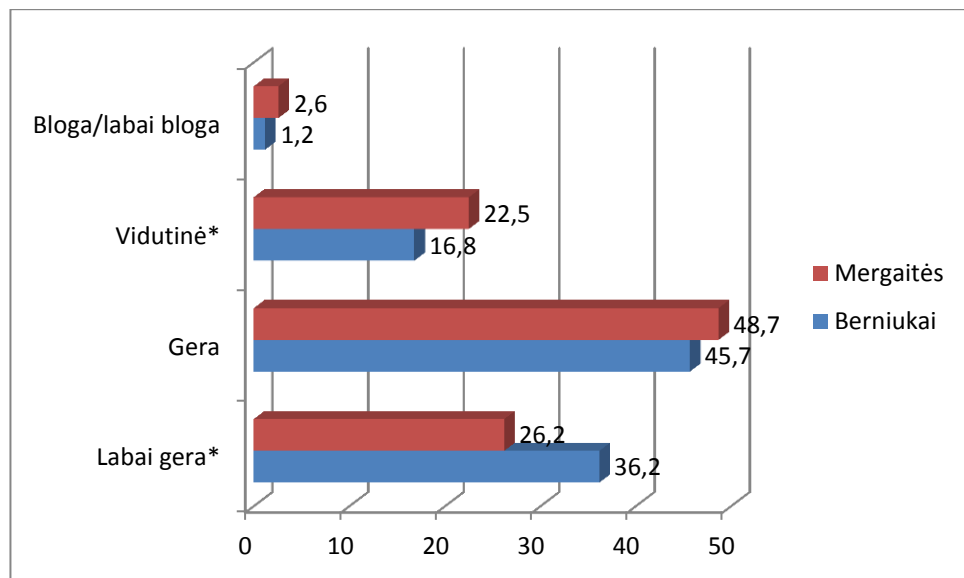
36 pav. Per pastaruosius 12 mėn. susižeidusių, patyrusių nelaimingą atsitikimą mokinių, kurie kreipėsi pagalbos į medikus, pasiskirstymas pagal klases (proc.)

Didžioji dalis mokinių teigiamai vertino savo sveikatą. 47,2 proc. nurodė manantys, jog jų sveikata yra gera. 2014 m. tyrimo duomenimis, mokinių, labai gerai vertinančių savo sveikatą, padaugėjo (palyginti su 2008 m. – padaugėjo 8,2 proc., $p=0,00$). Blogai ir labai blogai savo sveikatą vertino 1,8 proc. mokinių (2008 m. – 1,9 proc., 2011 m. – 1,7 proc.) (37 pav.).



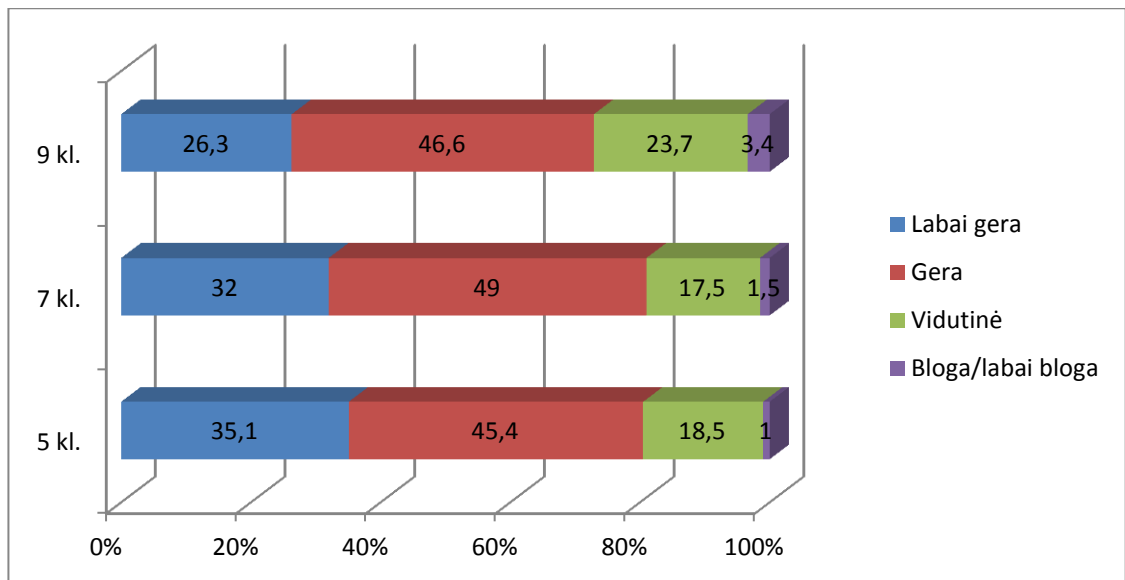
37 pav. Mokinių savo sveikatos vertinimas (proc.); * $p < 0,05$

36,2 proc. berniukų savo sveikatą įvertino labai gerai ir tai yra 10 proc. daugiau negu mergaitės ($p=0,00$). Mergaitės, palyginti su berniukais, daugiau savo sveikatą vertino vidutiniškai (22,5 ir 16,8 proc.; $p=0,03$). Blogai ar labai blogai savo sveikatą įvertino 2,6 proc. mergaičių ir 1,2 proc. berniukų (38 pav.).



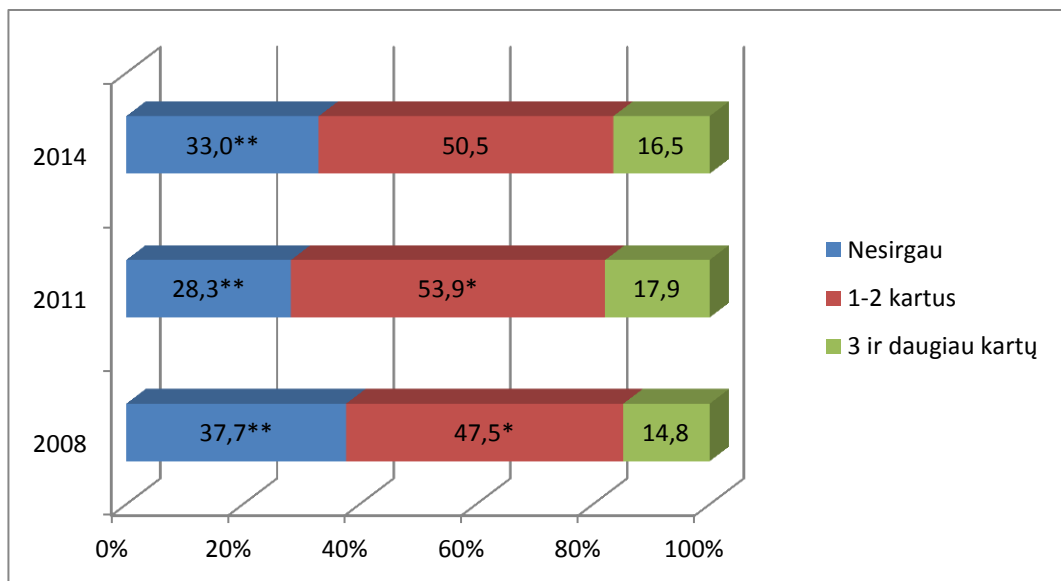
38 pav. Mokinių savo sveikatos vertinimas pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

80,5 proc. penktokų, 81 proc. septintokų, 72,9 proc. devintokų savo sveikatą įvertino labai gerai ir gerai. Blogai ir labai blogai savo sveikatą vertino 1,0 proc. penktų, 1,5 proc. septintų ir 3,4 proc. devintų klasių mokiniai (39 pav.).



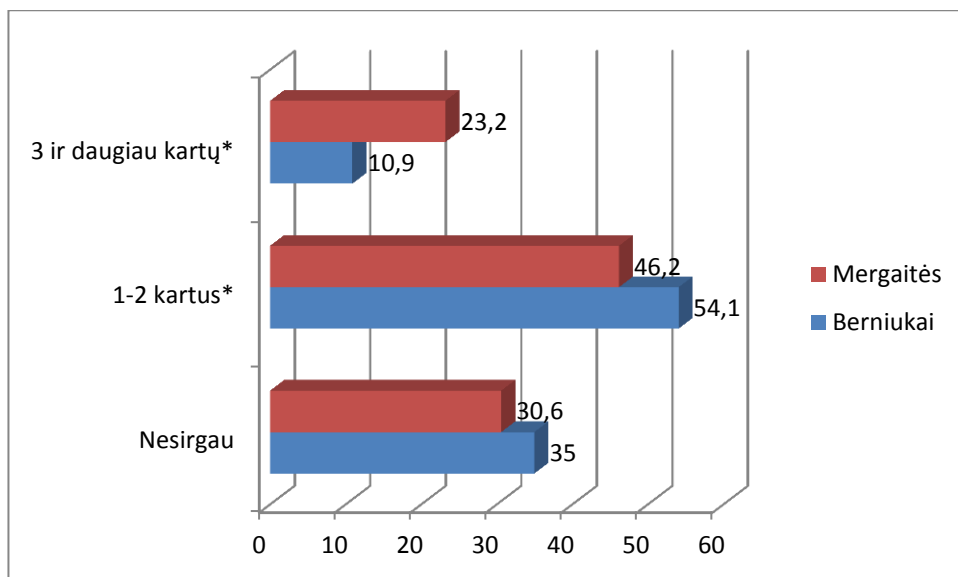
39 pav. Mokinių savo sveikatos vertinimas pagal klases (proc.)

2014 m. tyrimas parodė, kad pusė Klaipėdos rajono mokinių (50,5 proc.) per pastaruosius 12 mėnesių dėl ligos lankėsi pas gydytoją 1-2 kartus, 3 ir daugiau kartų – 16,5 proc. mokinių. 2014 m. nesirgo 33,0 proc. mokinių, t. y. 4,7 proc. daugiau mokinių nei 2011 m. ($p=0,02$) (40 pav.).



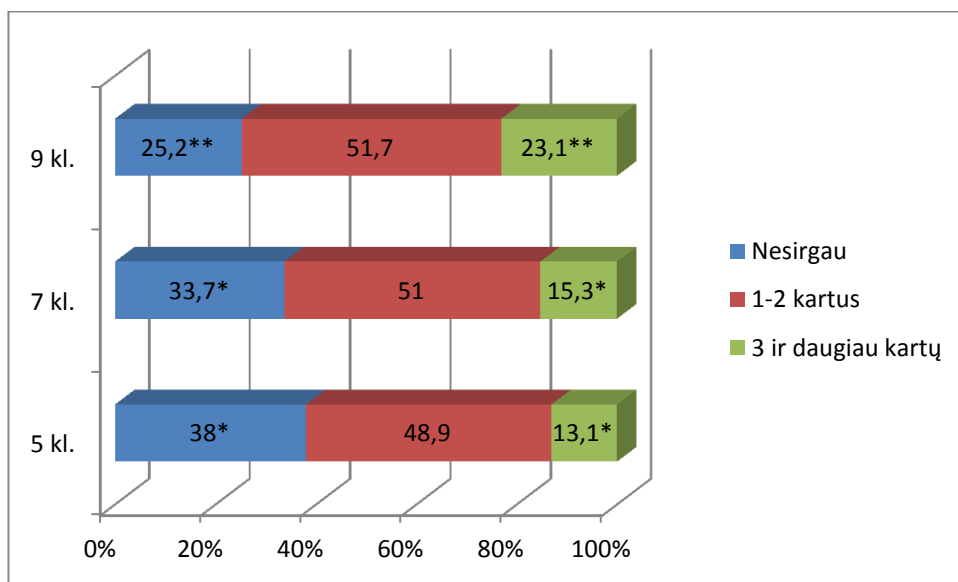
40 pav. Mokinių lankymosi dažnis per pastaruosius 12 mėn. pas gydytoją (proc.); * $p < 0,05$

3 ir daugiau kartų pas gydytoją lankėsi daugiau mergaičių nei berniukų (atitinkamai 23,2 ir 10,9 proc.; $p=0,00$). Tačiau 1-2 kartus daugiau apsilankė berniukų nei mergaičių (54,1 ir 46,2 proc.; $p=0,01$) (41 pav.).



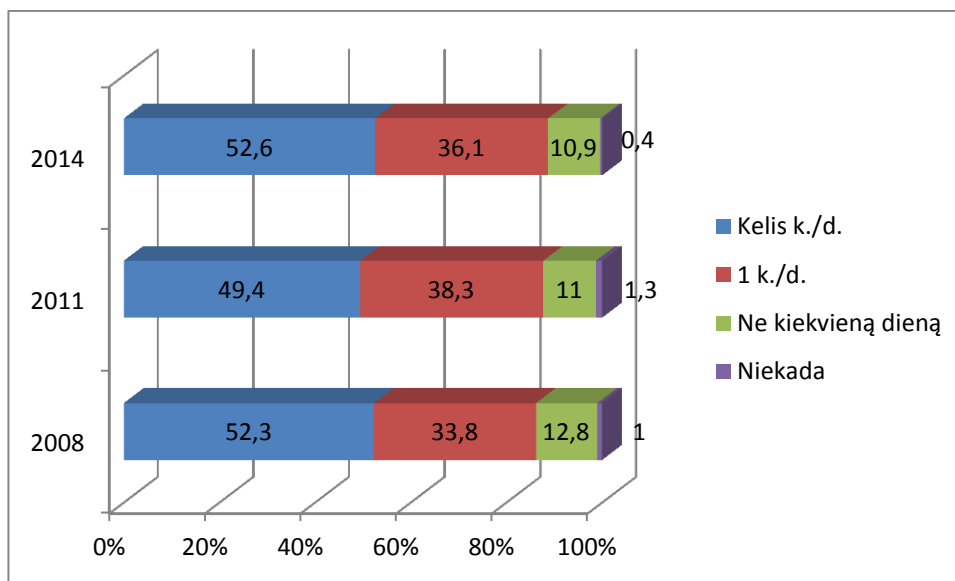
41 pav. Mokinių lankymosi dažnis per pastaruosius 12 mėn. pas gydytoją pagal lytį (proc.);
* $p < 0,05$

3 ir daugiau kartų per pastaruosius 12 mėn. devintokai (23,1 proc.) sirgo daugiausiai palyginti su septintokais (15,3 proc.; $p=0,01$) ir penktokais (13,1 proc.; $p=0,00$). Kad visai nesirgo atsakė 38,0 proc. penktokų (statistiškai reikšmingas skirtumas su devintokais $p=0,00$), 33,7 proc. septintokų (statistiškai reikšmingas skirtumas su devintokais $p=0,03$) ir 25,2 proc. devintokų (42 pav.).



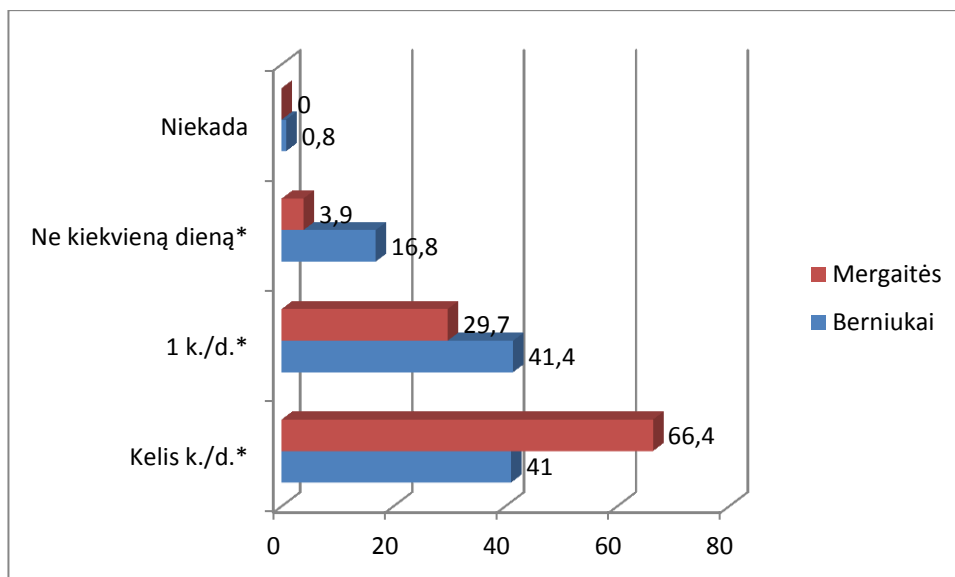
42 pav. Mokinių lankymosi dažnis per pastaruosius 12 mėn. pas gydytoją pagal klases (proc.);
* $p < 0,05$

2014 m. Klaipėdos rajone 52,6 proc. mokinių atsakė, kad dantis šepetėliu ir pasta valo kelis kartus per dieną (2008 m. - 52,3 proc., 2011 m. – 49,4 proc.). 36,1 proc. mokinių juos valė tik vieną kartą dienoje (2008 m. – 33,8 proc., 2011 m. – 38,3 proc.) (43 pav.).



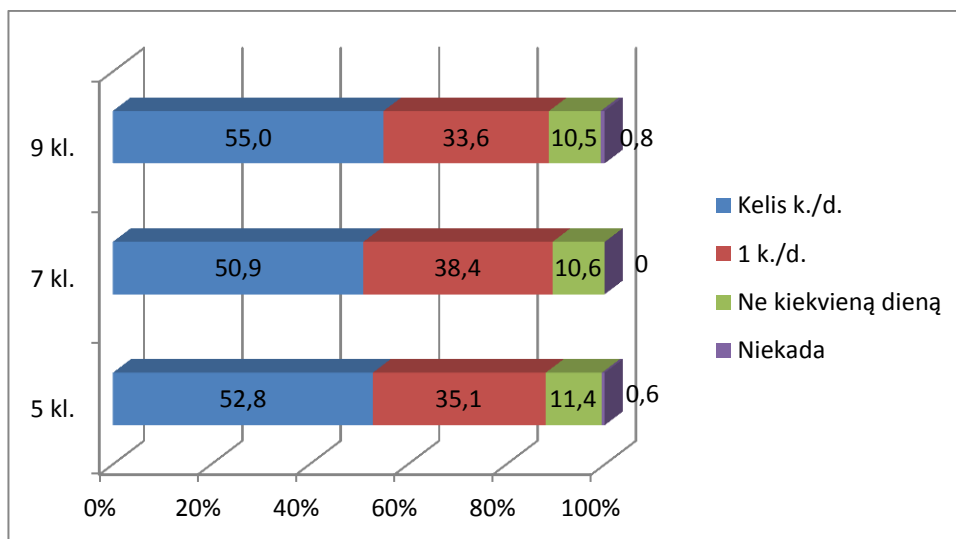
43 pav. Kaip dažnai mokiniai valosi dantis (proc.)

2014 atlikti tyrimai, parodė, kad mergaitės dantimis rūpinasi labiau nei berniukai ($p=0,00$). 66,4 proc. mergaičių ir 41,0 proc. berniukų teigė, kad dantis valosi kelis kartus per dieną. Kartą per dieną dantis valosi didesnė dalis berniukų nei mergaičių, atitinkamai: 41,4 proc. ir 29,7 proc. Kartais arba visai dantų nevalo 17,6 proc. berniukų ir 3,9 proc. mergaičių (44 pav.).



44 pav. Kaip dažnai mokiniai valosi dantis, pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

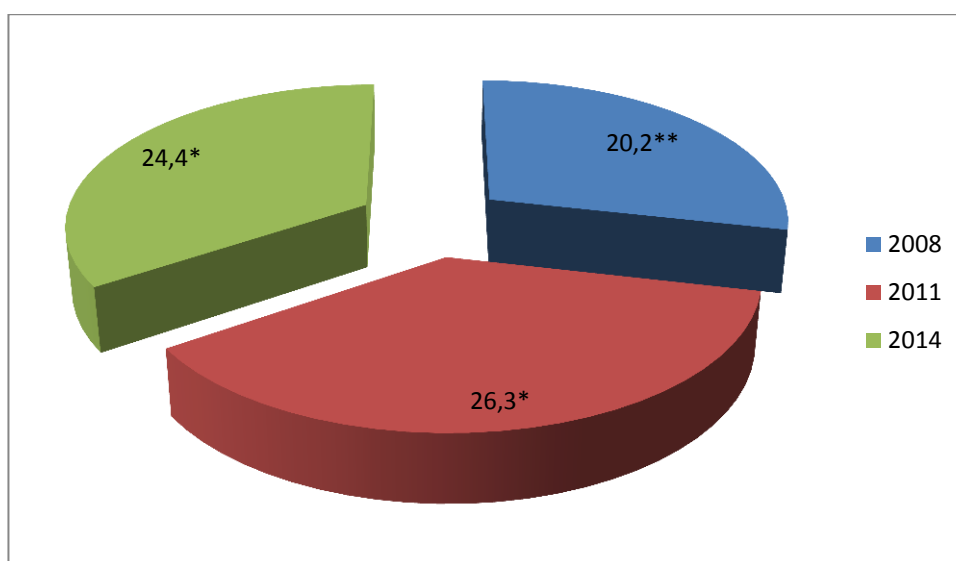
2014 m. duomenimis, 52,8 proc. penktokų, 50,9 proc. septintokų bei 55,0 proc. devintokų dantis per dieną valėsi kelis kartus, vieną kartą per dieną – 35,1 proc. penktų, 38,4 proc. septintų ir 33,6 proc. devintų klasių mokiniai (45 pav).



45 pav. Kaip dažnai mokiniai valosi dantis, pagal klases (proc.)

Palyginus 2008 m., 2011 m. ir 2014 m. Klaipėdos rajono mokinių gyvensenos ir sveikatos tyrimo duomenis, pastebima, kad 2014 m. mokinių pas dantų gydytoją per pastaruosius 12 mėn. apsilankė daugiau – 78,2 proc. (atitinkamai palyginti su 2008 m. - 45,4 proc. ir 2011 m. - 66,7 proc.; $p=0,00$). Analizuojant tyrimo duomenis pagal lytį, išsiaiškinta, kad mergaitės dažniau lankėsi pas dantų gydytoją nei berniukai (82,8 ir 74,3 proc.; $p=0,02$), pagal klases statistiškai reikšmingo skirtumo nėra.

2014 m. tyrimo duomenimis Klaipėdos rajono mokinių, nešiojančių akinius, lęšius/linzes, buvo 24,4 proc. (2008 m. – 20,2 proc.; $p=0,02$; 2011 m. – 26,3 proc. mokinių) (46 pav.).



46 pav. Mokiniai, nešiojantys akinius, lęšius/linzes (proc.); * $p < 0,05$

Mergaičių, nešiojančių akinius, lęšius/linzes, buvo daugiau nei berniukų (atitinkamai 30,2 ir 19,5 proc.; $p=0,00$). Pagal klases statistiškai reikšmingo skirtumo nėra (5 kl. – 21,7 proc., 7 kl. – 25,4 proc., 9 kl. – 26,3 proc.) (13 lent.).

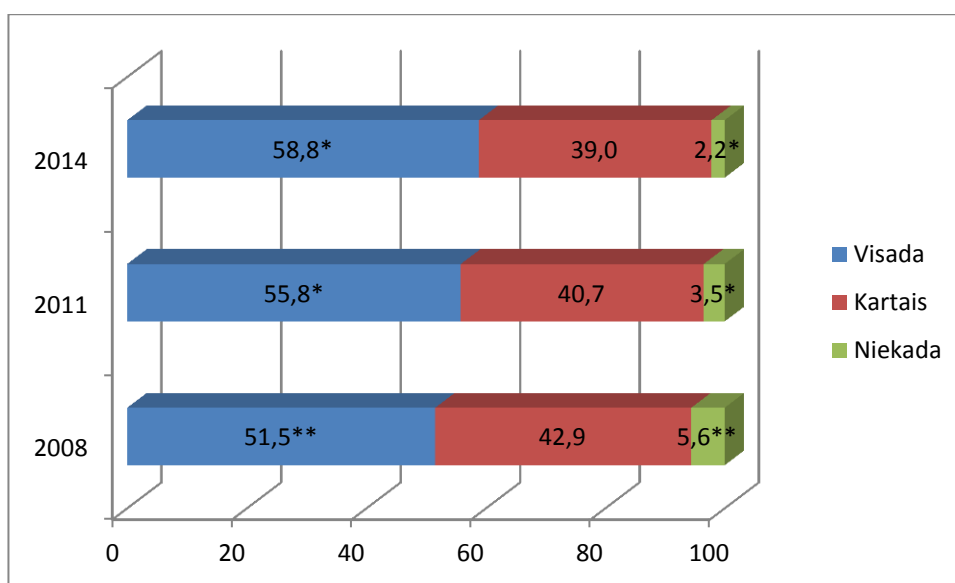
13 lentelė. Mokiniai, nešiojantys akinius, lęšius/linzes pagal lytį ir klases (proc.)

Berniukai	Mergaitės	5 kl.	7 kl.	9 kl.
19,5*	30,2*	21,7	25,4	26,3

* $p < 0,05$

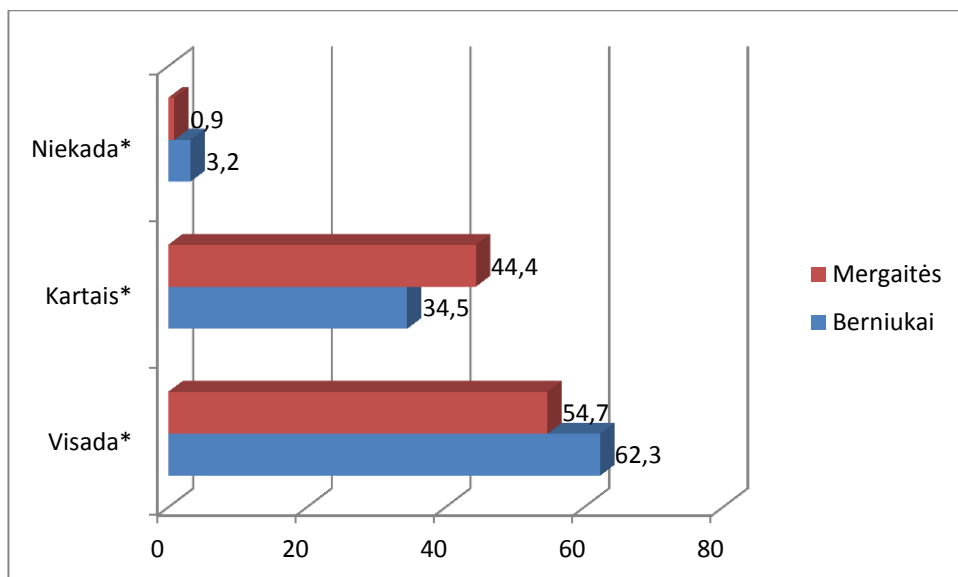
7. Psichinė sveikata

2014 m. tyrimo metu, 58,8 proc. mokinių atsakė, kad visada mokykloje jaučiasi saugūs, tai yra 7,3 proc. daugiau negu 2008 m. ($p=0,00$). Kad kartais jaučiasi saugūs, atsakė 39,0 proc. mokinių, niekada – 2,2 proc. (47 pav.).



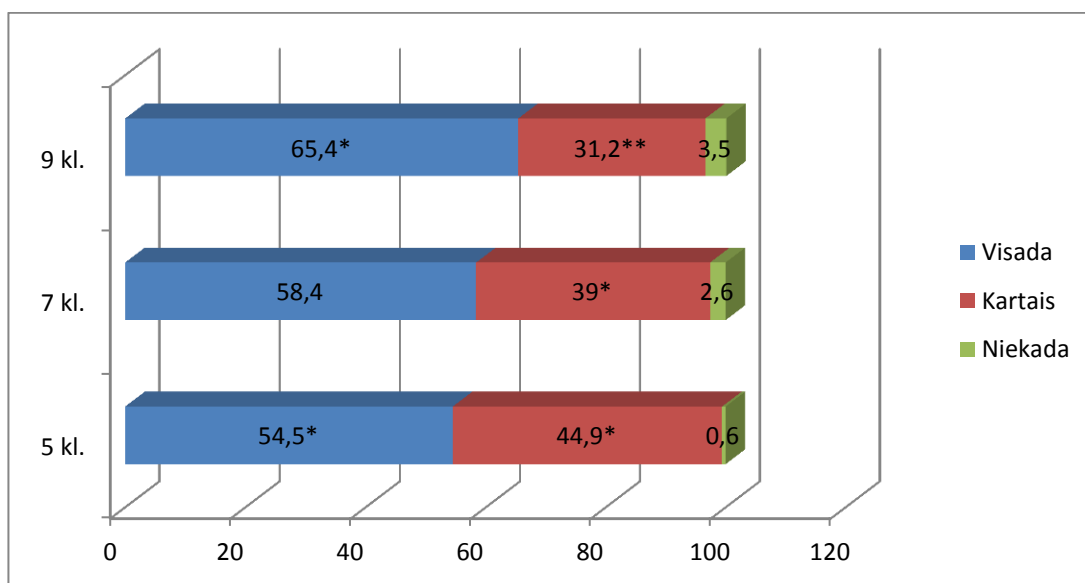
47 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, ar mokykloje jaučiasi saugūs (proc.); * $p < 0,05$

Berniukų, kurie atsakė, kad visada mokykloje jaučiasi saugūs, buvo daugiau nei mergaičių (62,3 ir 54,7 proc.; $p=0,00$). Kad kartais jaučiasi saugūs atsakė 44,4 proc. mergaičių ir 34,5 proc. berniukų ($p=0,00$), niekada – 0,9 proc. mergaičių ir 3,2 proc. berniukų ($p=0,00$) (48 pav.).



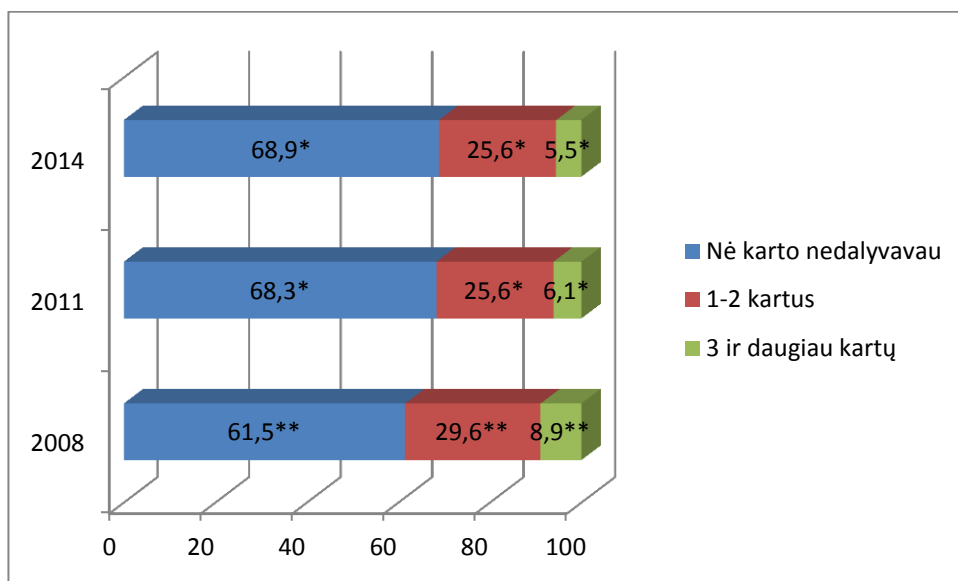
48 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal lytį, ar mokykloje jaučiasi saugūs (proc.); * $p < 0,05$

Vyresniųjų klasių vaikai jaučiasi saugesni negu mažesniųjų klasių ($p < 0,05$). Kad visada mokykloje jaučiasi saugūs, atsakė 65,4 proc. devintų, 58,4 proc. septintų ir 54,5 proc. penktų klasių mokiniai (49 pav.).



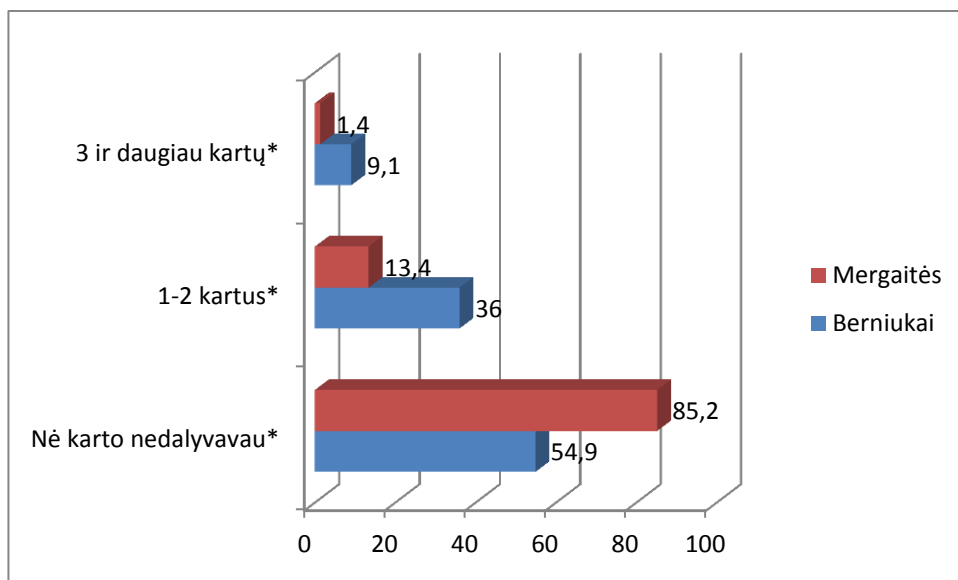
49 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal klases, ar mokykloje jaučiasi saugūs (proc.); * $p < 0,05$

2014 m., palyginti su 2008 m., mokinių, dalyvavusių peštynėse, muštynėse per pastaruosius 12 mėnesių, buvo mažiau (atitinkamai 31,1 ir 38,5 proc., $p < 0,05$) (50 pav.).



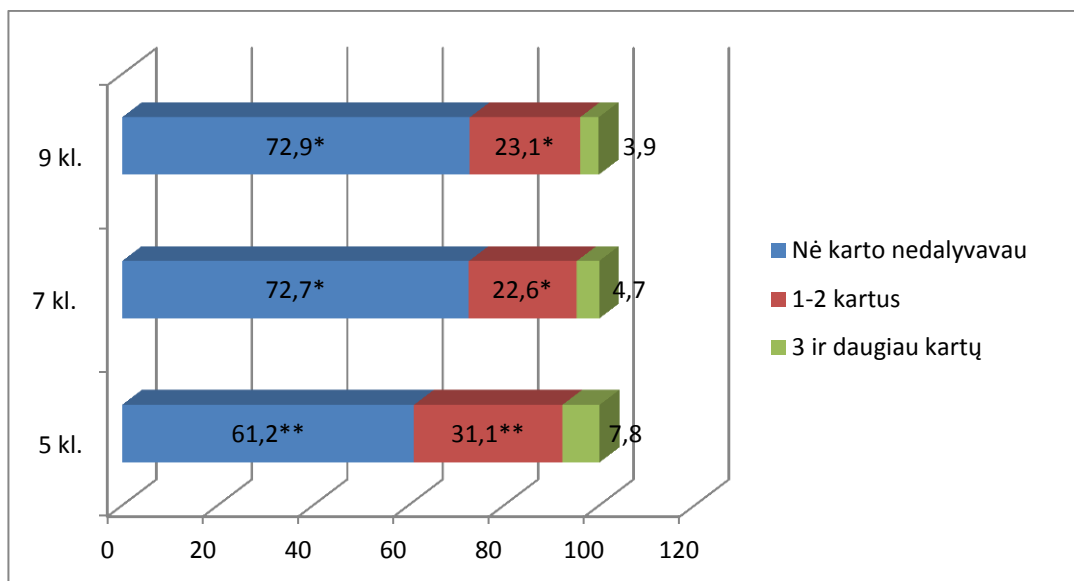
50 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kiek kartų per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo peštynėse, muštynėse (proc.); * $p < 0,05$

Berniukai peštynėse, muštynėse dalyvauja dažniau negu mergaitės ($p = 0,00$). 1-2 kartus per pastaruosius 12 mėnesių susipešė/susimušė 36,0 proc. berniukų ir 13,4 proc. mergaičių, tris ir daugiau kartų – kas dešimtas berniukas ir 1,4 proc. mergaičių (51 pav.).



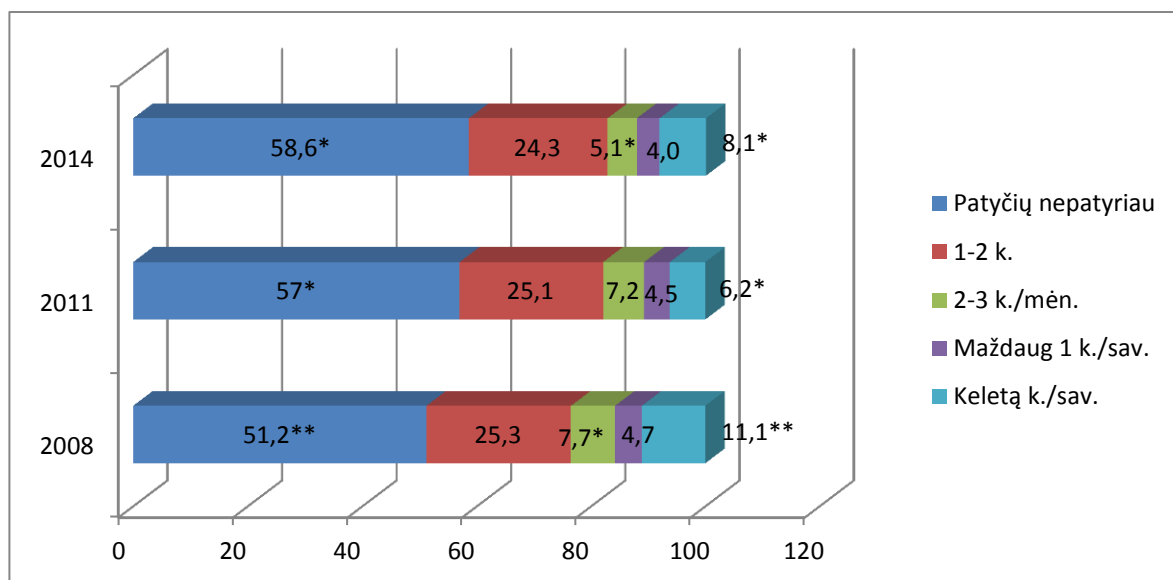
51 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kiek kartų per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo peštynėse, muštynėse, pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

Lyginant pagal klases, penktokų, dalyvaujančių peštynėse, muštynėse, yra daugiau ($p=0,00$). Per pastaruosius 12 mėnesių muštynėse 1-2 kartus dalyvavo 31,1 proc. penktokų, 22,6 proc. septintokų ir 23,1 proc. devintokų (52 pav.).



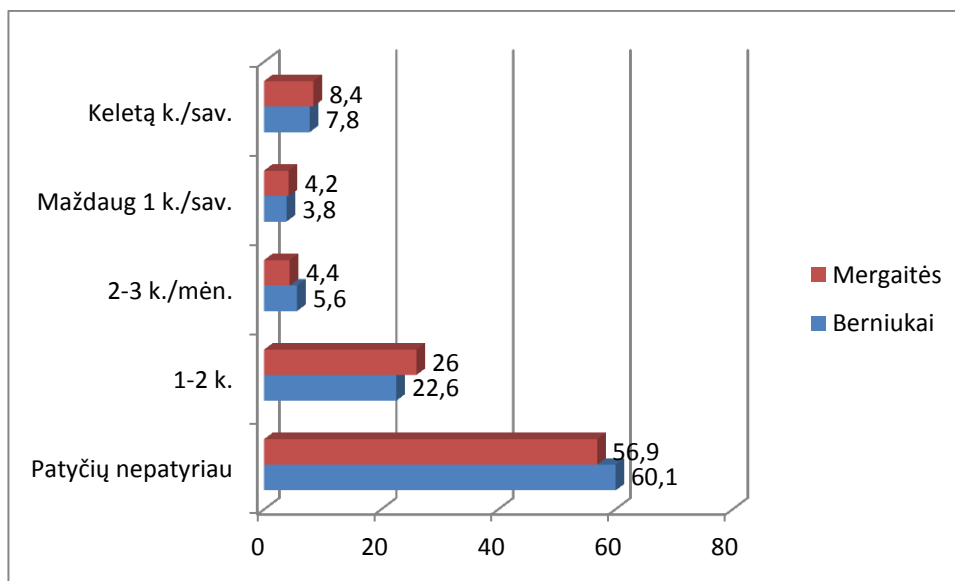
52 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kiek kartų per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo peštynėse, muštynėse, pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

2014 m., palyginti su 2008 m., mokinių, kurie patyrė patyčias buvo mažiau ($p=0,00$). Iš viso 41,4 proc. Klaipėdos rajono mokinių nurodė, kad mokyklose patiria iš kitų patyčias (iš kurių 8,1 proc. – keletą kartų per savaitę; 2008 m. – 11,1 proc., $p=0,02$) (53 pav.).



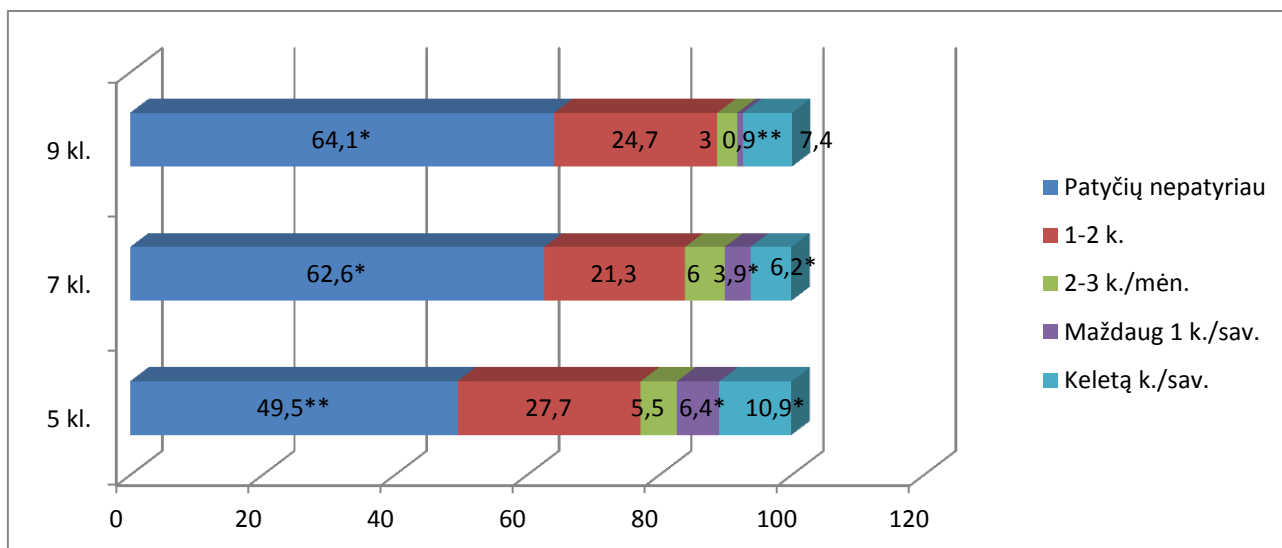
53 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kaip dažnai kiti mokiniai tyčiojosi iš jų per pastaruosius 3 mėn. (proc.); * $p < 0,05$

26,0 proc. mergaičių ir 22,6 proc. berniukų per pastaruosius 3 mėnesius patyčias patyrė 1-2 kartus. Dažniau (kartą ar kelis kartus per savaitę) su jomis susidūrė 11,6 proc. berniukų ir 12,6 proc. mergaičių (54 pav.).



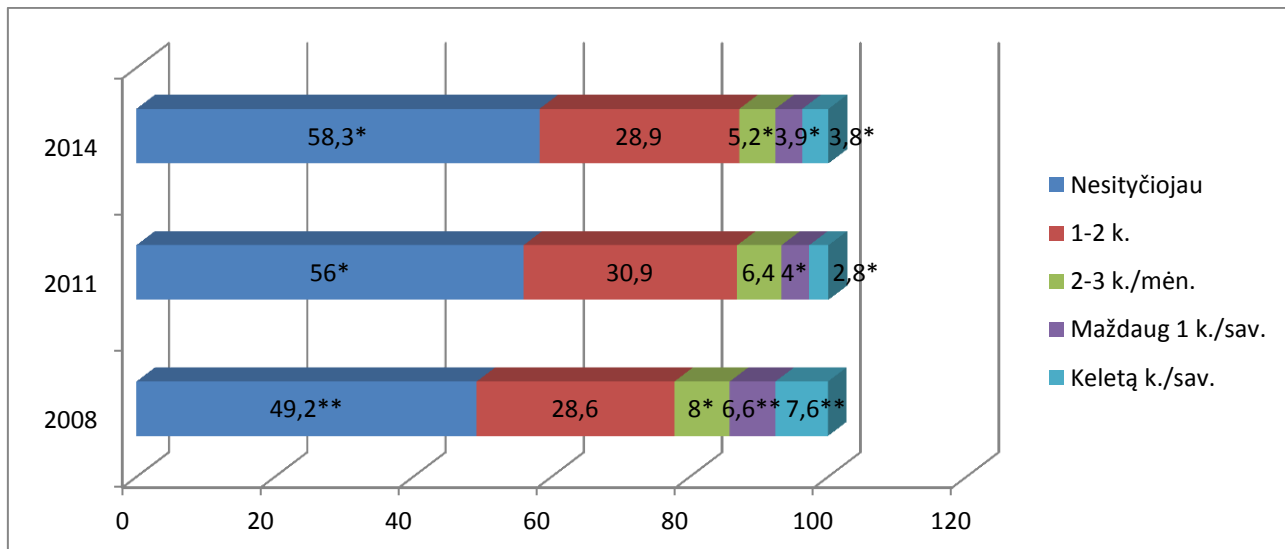
54 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kaip dažnai kiti mokiniai tyčiojosi iš jų per pastaruosius 3 mėn., pagal lytį (proc.)

Dažniau patyčias patiria mažesniųjų klasių mokiniai negu vyresniųjų klasių – bent kartą patyčias patyrė kas antras penktokas (50,5 proc.), 37,4 proc. septintokų ir 35,9 proc. devintokų ($p < 0,05$) (55 pav.).



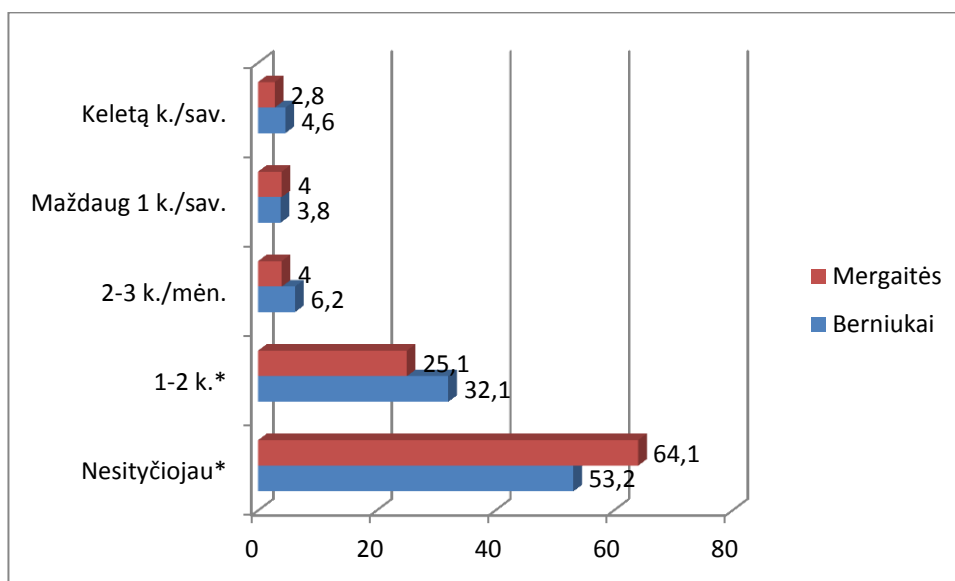
55 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, kaip dažnai kiti mokiniai tyčiojosi iš jų per pastaruosius 3 mėn., pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

2014 m. tyrimo duomenimis, iš kitų mokinių tyčiojosi 41,7 proc. mokinių (2008 m. – 50,8 proc., $p=0,00$). Kad mažiausiai kartą per savaitę tyčiojosi, prisipažino 7,7 proc. mokinių (2008 m. – dvigubai daugiau - 14,2 proc., $p=0,00$) (56 pav.).



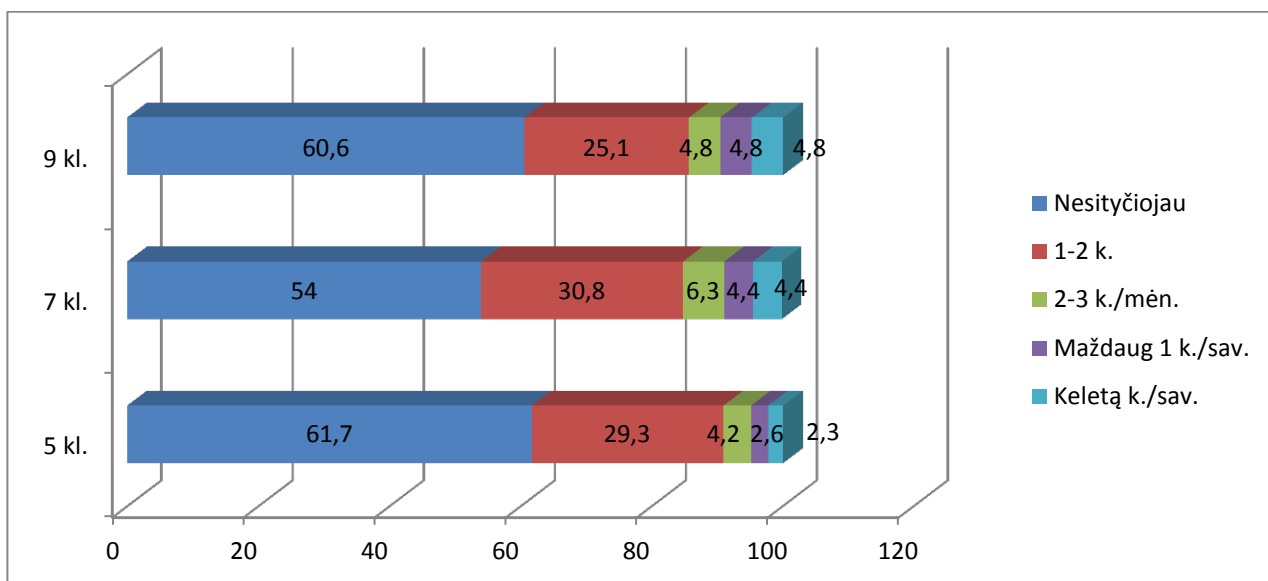
56 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai jie tyčiojosi iš kitų (proc.); * $p < 0,05$

Berniukai iš kitų mokinių tyčiojosi dažniau negu mergaitės. Mergaitės, kurios tyčiojosi iš kitų mokinių, sudarė 35,9 proc., berniukai – 46,8 proc. ($p=0,00$) (57 pav.).



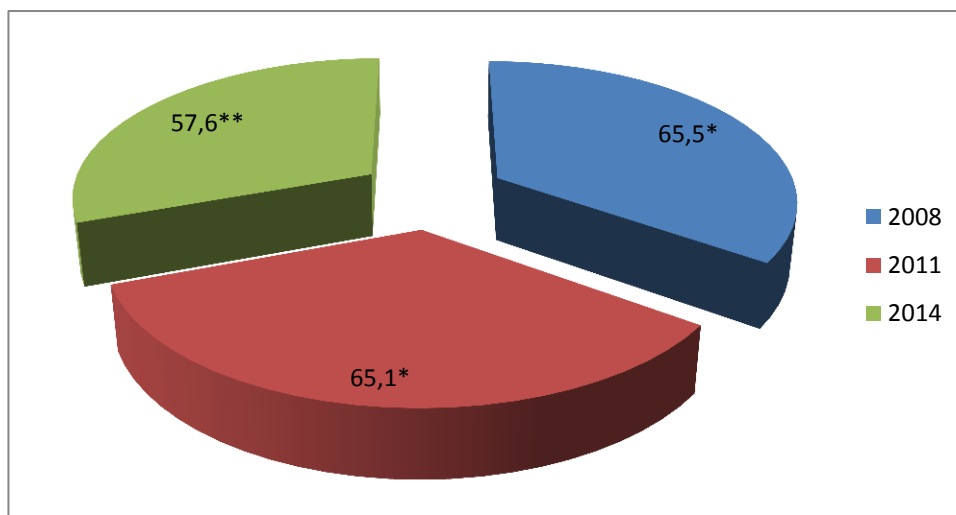
57 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai jie tyčiojosi iš kitų, pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

2014 m. atlikto tyrimo metu 38,3 proc. Klaipėdos rajono penktų, 46,0 proc. septintų ir 39,4 proc. devintų klasių mokiniai prisipažino, kad tyčiojosi iš kitų mokinių (58 pav.).



58 pav. Mokinių pasiskirstymas, kaip dažnai jie patys tyčiojosi iš kitų mokinių per pastaruosius 3 mėn., atsižvelgiant į klases (proc.)

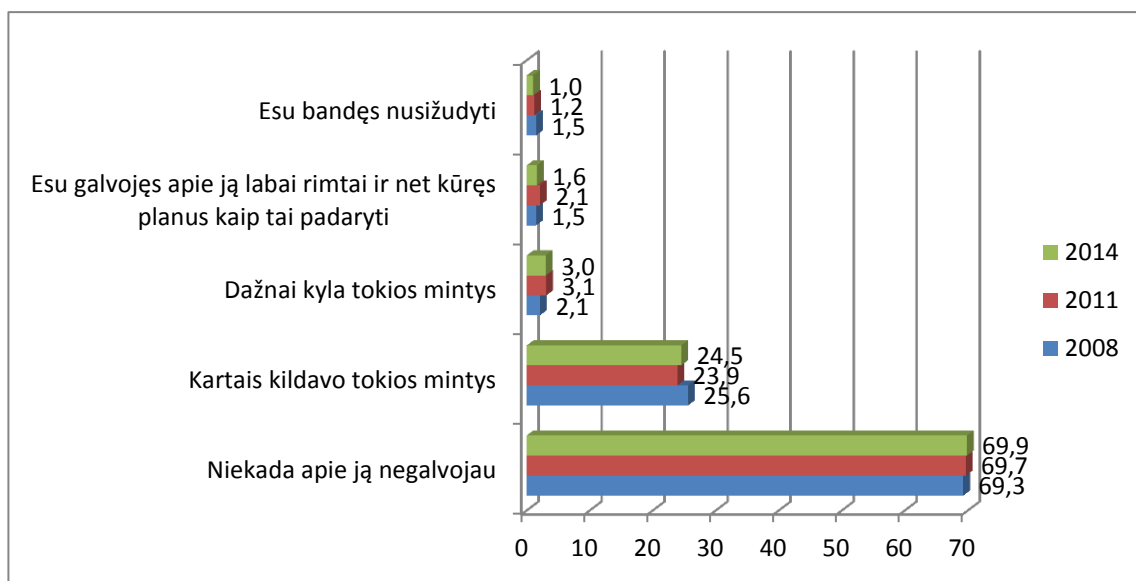
Klaipėdos rajono mokiniams tyrimo metu buvo užduotas klausimas, kaip jie mano, ar žmogus turi teisę laisvai rinktis – gyventi ar atimti sau gyvybę. 2014 m. mokinių, manančių, kad žmogus turi teisę pasirinkti gyventi ar mirti, palyginti su ankstesnių metų tyrimų rezultatais sumažėjo (palyginti su 2008 m. – sumažėjo 7,9 proc.; $p=0,00$) (59 pav.).



59 pav. Mokiniai, kurie mano, kad žmogus turi teisę laisvai rinktis – gyventi ar atimti sau gyvybę (proc.); * $p<0,05$

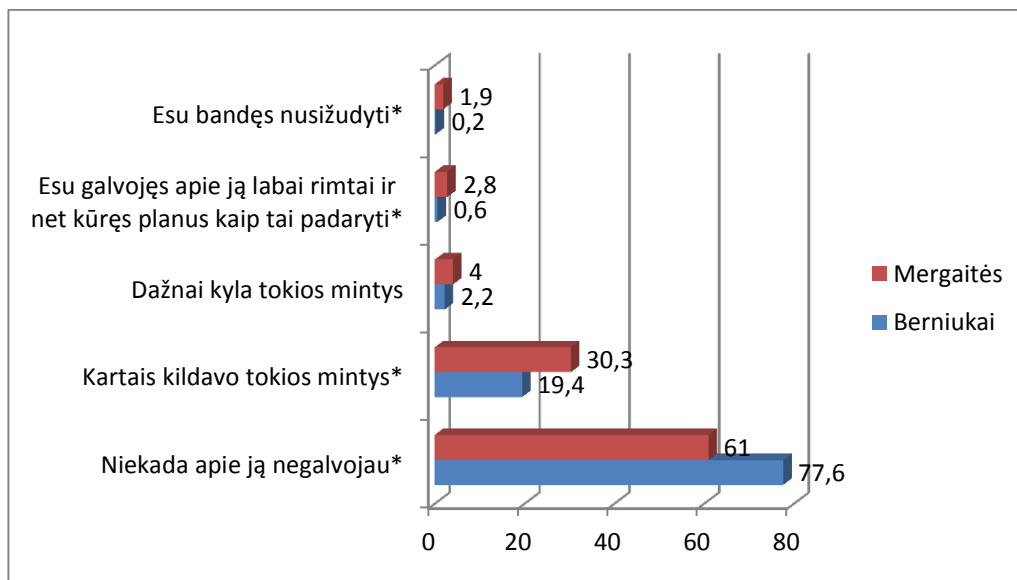
55,2 proc. Klaipėdos rajono berniukų buvo už žmogaus teisę laisvai rinktis gyventi ar mirti, mergaičių – 60,4 proc. Analizuojant mokinių atsakymus pagal klases, statistiškai reikšmingai daugiau devintokų negu septintokų teigė, kad žmogus turi teisę į savo gyvybę (atitinkamai 63,7 ir 52,9 proc.; $p=00$).

2014 m. tyrimo metu mokinių buvo klausama, ar jiems kada nors kildavo minčių apie savižudybę. Kad niekada apie savižudybę nėra pagalvoję, atsakė 69,9 proc. Klaipėdos rajono mokinių (2008 m. – 69,3 proc., 2011 m. – 69,7 proc.). 1,0 proc. mokinių prisipažino, kad yra bandę nusižudyti (2008 m. – 1,5 proc., 2011 m. – 1,2 proc.) (60 pav.).



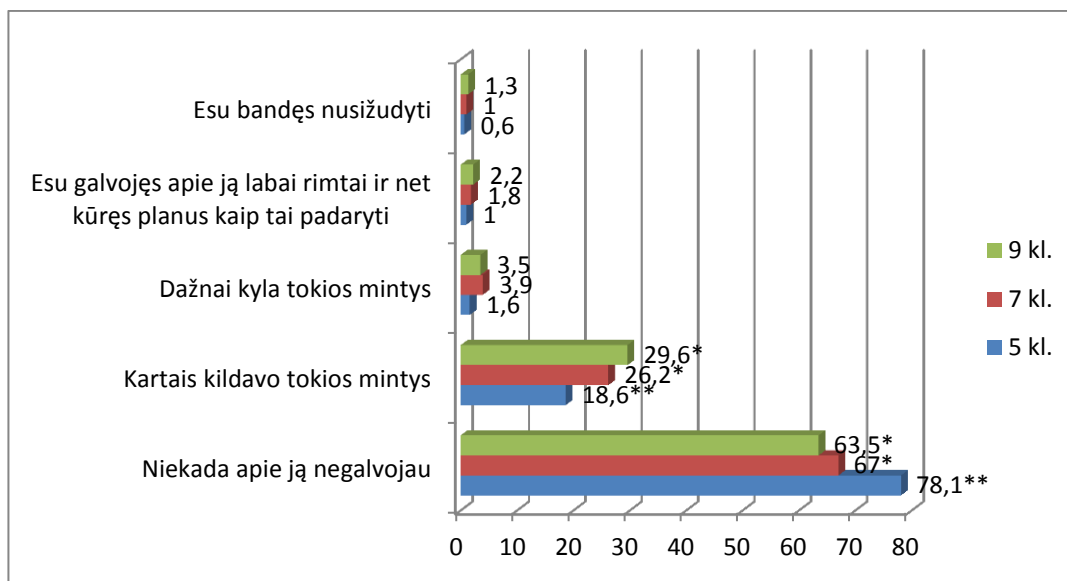
60 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal tai, ar jie yra pagalvoję apie savižudybę (proc.)

Tyrimo duomenimis, kūrusių planus apie savižudybę buvo daugiau mergaičių nei berniukų ($p=0,00$). Net kas trečiai Klaipėdos rajono mergaitėi buvo kilusi mintis apie savižudybę. Nusižudyti bandė 1,9 proc. mergaičių ir 0,2 proc. berniukų ($p=0,01$) (61 pav.).



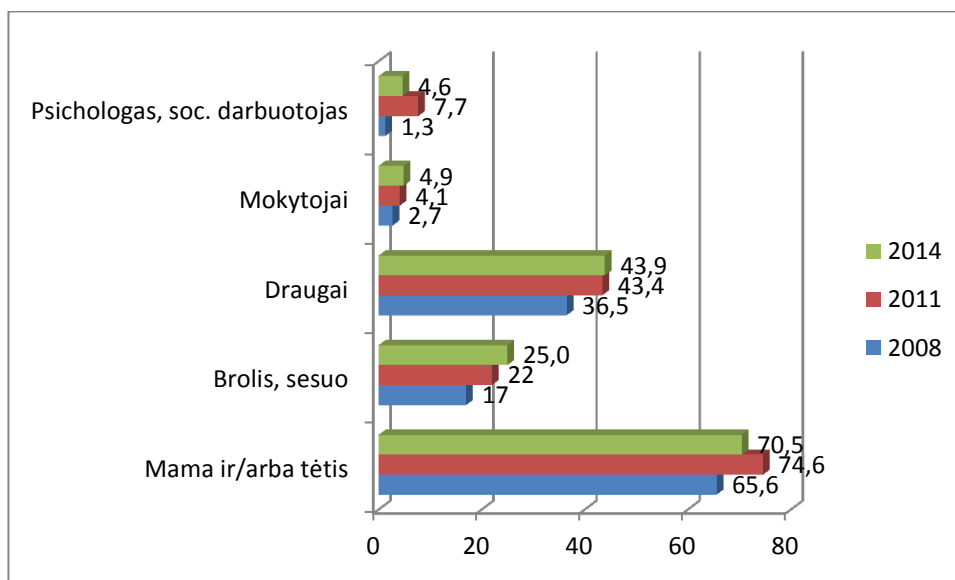
61 pav. Mokinių, pagalvojusiu apie savižudybę, pasiskirstymas pagal lytį (proc.); * $p < 0,05$

Septintų ir devintų klasių mokiniai, palyginti su penktos klasės mokiniais, daugiau pagalvoja apie savižudybę ($p=0,00$). 26,2 proc. septintokų ir 29,6 proc. devintokų ir 18,6 proc. penktokų yra kilusi mintis apie gyvybės nutraukimą ($p=0,00$) (62 pav.).



62 pav. Mokinių, pagalvojęs apie savižudybę, pasiskirstymas pagal klases (proc.); * $p < 0,05$

2014 m. tyrime dalyvavę Klaipėdos rajono mokiniai nurodė, kai labai sunku 70,5 proc. jų pagalbos kreiptųsi į tėvus (2008 m. – 65,5 proc., 2011 m. – 74,6), 43,9 proc. – į draugus, 25,0 proc. – į brolius, seseris (63 pav.).



63 pav. Mokinių kreipimasis pagalbos iškilus sunkumams (proc.)

IŠVADOS

Fizinis aktyvumas

Klaipėdos rajone fiziškai aktyvių mokinių padaugėjo. Palyginus 2008 m., 2011 m. tyrimo duomenis pastebėta, kad 2014 m. mokinių, vaikščiojančių pėsčiomis lauke nuo pusės valandos iki valandos, buvo daugiau (palyginti su 2008 ir 2011 m. – išaugo 5,6 proc.). Kasdien sportuojančių mokinių padaugėjo nuo 25,4 (2008 m.) iki 35,1 proc. (2014 m.). Berniukai fiziškai aktyvesni negu mergaitės (kasdien mankštinosi ar sportavo 44,6 proc. berniukų ir 24,1 proc. mergaičių).

Mityba

Pastebimi neigiami Klaipėdos rajono mokinių mitybos įpročių pokyčiai. Klaipėdos rajone kasdien pusryčius valgančių mokinių sumažėjo (2008 m. – 66 proc., 2011 m. – 60,4 proc., 2014 m. – 59,5 proc.). Nors 2014 m. mokinių, valgančių daržoves kasdien ir 3-5 kartus per savaitę procentas, palyginti su 2011 m., buvo šiek tiek didesnis, tačiau palyginti su 2008 m. tyrimo duomenimis, kasdien ir 3-5 k. per savaitę valgančių daržoves mokinių buvo mažiau (2014 m. – 52,4 proc., 2008 m. – 61,7 proc.). 2014 m., palyginti su 2011 m., vaisių/uogų vartojimas kasdien procentas išliko nepakitęs (2014 m. – 19,2 proc., 2011 m. – 19,8 proc.), tačiau lyginant su 2008 m. tyrimo duomenimis, jis buvo mažesnis (26,5 proc. mokinių). 35,2 proc. mokinių teigė, kad vaisius/uogas valgo 3-5 kartus per savaitę (2008 m. – 41 proc.). Juodą duoną kasdien valgė 16,5 proc. (2011 m. – 21,7 proc.) mokinių. 2014 m. tyrimo metu nustatyta, kad kavą kasdien gėrė kas devintas Klaipėdos rajono mokinys. Kokakolą ir gazuotus kitus saldžius gėrimus tris-penkis kartus per savaitę gėrė 14,4 proc. apklaustųjų (2011 m. – 9,2 proc.). Saldumynus kasdien valgė 17,4 proc. Pieno produktus kasdien vartojo trečdalis (31,8 proc.) mokinių.

Žalingi įpročiai

Rūkančių Klaipėdos rajono mokinių sumažėjo. 2014 m. atlikto tyrimo metu, kada nors rūkė prisipažino 46,8 proc. Klaipėdos rajono mokinių ir tai 13,2 proc. mažiau nei 2008 m. Nustatyta, kad Klaipėdos rajone rūkančių kiekvieną dieną, mažiausiai kartą per savaitę ir rečiau nei kartą per savaitę buvo 12,5 proc. mokinių. 2014 m., palyginti su 2008 m. atlikto tyrimo rezultatais, rūkančių mokinių sumažėjo 10,3 proc. Tarp lyčių nustatyta, kad berniukų rūkė daugiau nei mergaičių. Analizuojant rūkymo dažnį pagal klases, daugiausiai rūkė vyresniųjų klasių mokiniai.

Mokinių alkoholio vartojimas sumažėjo. 1,7 proc. mokinių prisipažino, kad stiprius alkoholinius gėrimus vartojo kasdien ar kelis kartus per savaitę (2011 m. – 2,3 proc.; 2008 m. – 5,2 proc.), 2,7 proc. - silpnus alkoholinius gėrimus (2011 m. – 6,2 proc.; 2008 m. – 13,3 proc.), kad alų, vyną ir šampaną vartojo kasdien ar kelis kartus per savaitę atsakė 2,7 proc. mokinių (2011 m. – 4,9 proc.; 2008 m. – 9,8 proc.).

Lytinis gyvenimas

2014 m. 45,5 proc. Klaipėdos rajono mokinių atsakė, kad kada nors yra bučiavęsi (2011 m. – 51,2 proc.). 17,8 proc. respondentų atsakė, kad yra švelniai glamonėjęsi (2011 m. – 25,2 proc.), o 3,9 proc. – kad turėjo lytinius santykius (2011 m. – 4,1 proc.).

Saugus elgesys

Klaipėdos rajono mokinių, saugiai besielgiančių kelyje einant pėsčiomis ar važiuojant automobiliu, padaugėjo. 2014 m. tyrime dalyvavę 89,9 proc. mokinių atsakė, kad saugos diržais važiuodami automobiliu ant priekinės sėdynės visada prisitvirtina, ir tai 12,1 proc. daugiau mokinių negu 2008 m. Važiuodami automobiliu ant užpakalinės sėdynės visada prisitvirtino daugiau negu pusė (61,0 proc.) Klaipėdos rajono mokinių (20,9 proc. daugiau nei 2008 m.). Vyresniųjų klasių mokiniai rečiau prisitvirtino saugos diržais važiuojant automobiliu ant užpakalinės sėdynės. Mokinių, kurie eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu, visada naudoja šviesos atšvaitus, 2014 m. duomenimis buvo tik trečdalis (30,2 proc.). Kartais naudojančių šviesos atšvaitus mokinių 2014 m. palyginti su 2008 m. padaugėjo 11,6 proc. Nustatyta, kad daugiausiai atšvaitus nešiojo penktų klasių mokiniai.

Sveikata

Didžioji dalis mokinių teigiamai vertina savo sveikatą. 2014 m. tyrimo duomenimis, labai gerai vertinančių savo sveikatą mokinių, palyginti su 2008 m., padaugėjo 8,2 proc. 47,2 proc. mokinių nurodė manantys, jog jų sveikata yra gera. Duagiau nei trečdalis (36,2 proc.) berniukų savo sveikatą įvertino labai gerai ir tai yra 10,0 proc. daugiau negu mergaitės.

Klaipėdos rajone tik pusė (52,6 proc.) mokinių atsakė, kad dantis šepetėliu ir pasta valo kelis kartus per dieną (2011 m. – 49,4 proc.; 2008 m. - 52,3 proc.). Mergaitės savo dantimis rūpinasi labiau negu berniukai.

Psichinė sveikata

Mokinių, saugumo jausmas mokyklose stiprėja. 2014 m. tyrimo metu, 58,8 proc. mokinių atsakė, kad visada mokykloje jaučiasi saugūs, ir tai yra 7,3 proc. daugiau negu 2008 m. Vyresniųjų klasių vaikai jaučiasi saugesni negu mažesniųjų klasių vaikai.

Nors 2014 m., palyginti su 2008 m., mokyklose patyčių sumažėjo, tačiau ši problema dar išlieka labai svarbi. 41,4 proc. Klaipėdos rajono mokinių nurodė, kad mokyklose patiria iš kitų patyčias (2008 m. – 48,8 proc.), kad iš kitų mokinių tyčiojosi patys, prisipažino 41,7 proc. mokinių (2008 m. – 50,8 proc.). Dažniau patyčias patiria mažesniųjų klasių mokiniai negu vyresniųjų klasių.

Kad niekada apie savižudybę nėra pagalvoję, atsakė 69,9 proc. Klaipėdos rajono mokinių (2011 m. – 69,7 proc.; 2008 m. – 69,3 proc.). Tyrimo duomenimis, kūrusių planus apie savižudybę buvo daugiau mergaičių nei berniukų. Net kas trečiai Klaipėdos rajono mergaitei buvo kilusi mintis apie savižudybę.

2014 m. tyrime dalyvavę Klaipėdos rajono mokiniai nurodė, kai labai sunku, pirmiausia pagalbos kreiptųsi į tėvus, į draugus ir į brolius, seseris.